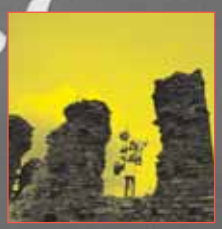
Kulturně společenský časopis
na internetu
2012 • 6

DOBRÁ ADRESA

Z obsahu

Ostrý start:
Nejlepší česká báseň
a stopy historie

V zatáčkách:
Spousta obrázků

Obsah:

Ostrý start

Magistrát hlavního města – dobrá adresa (4)
Pavel Mareš: **Místo počítání oveček (Angažované snění)** (6)
ŠFA – Šandovo **fotografická aktualita** (7)
Ondřej Horák: **Nejlepší česká báseň 2012** (8)
Stopa historie číslo jedna (11)
Tomáš Vaněk: **Monitorovaný rozhovor** (12)

První zatáčka

Jakub Šofar: **Strky-frky** (16)
Michal Šanda: **Z antikvariátních banánovek – Nejstarší kronika Rakovníka** (20)
Josef Šišo: **Ještě (nás) čeština bolí...** (24)
Tomáš Randák: **Bunda za všechny prachy** (27)
Stopa historie číslo dvě (31)

Druhá zatáčka

Jakub Šofar: **Přečteno** (32)
Michal Šanda: **Sebrané spí si** (36)
Liszt a Wagner v Piešťanech (40)
Zuzana Chvatíková: **Prznění neviňátek** (42)
Stopa historie číslo tři (43)

Třetí zatáčka

Pavel Herot: **Květy undergroundu** (44)
Jaroslav Krištof: **Severozápadní bestie triumfující** (48)
Jakub Martin: **Ku bratřím** (54)
Stopa historie číslo čtyři (61)

SYSTÉM NAVIGACE: KLEPNĚTE!

První stránka (titulní):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na „Z obsahu:“ se dostanete na str. 2 (obsah). Klepnutí na malé obrázky a jednotlivé body „Z obsahu:“ Vás přenese přímo na příslušné stránky. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ se otevřou naše internetové stránky www.dobraadresa.cz v aktuálním prohlížeči. Klepnutím na střed obrázku se dostanete na popisek a tiráž na str. 2.

Druhá stránka (obsah):

BYLO od č. 1/00: Klepnutí na jednotlivé body obsahu Vás přenese přímo na příslušné stránky. Klepnutím na naši e-mailovou adresu se Vám otevře nám adresovaný dopis v aktuálním e-mailovém programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ a na popisek k obrázku na první straně se dostanete na první (titulní) stránku. Klepnutím na slovo „Obsah:“ se Vám zvětší obsah přes celou šířku okna.

Další strany stránky (včetně druhé s úvodníkem):

BYLO od č. 1/00: Klepnutím na jednotlivé internetové resp. e-mailové adresy se Vám otevře příslušná stránka resp. se Vám nadepíše příslušný dopis v aktuálním programu. **NOVĚ od č. 9/00:** Klepnutím na značku „Dobrá adresa“ v levém nebo pravém horním rohu stránky se přesunete na str. 2 (obsah).

KLEPNĚTE SEM!

DOBRÁ ADRESA

Na titulní stránce: Michal Šanda fotografická aktualita (k článku na str. 7)

Dobrá adresa, kulturně-společenský časopis na internetu, číslo 6, ročník 12. E-mail: dobraadresa@firstnet.cz. Vydávají Přátelé Dobré adresy. Šéfredaktor: Jakub Šofar. Zástupce šéfredaktora: Štefan Švec. Redakce: Marie Böhmová, Václav Dvořák, Martin Groman, Štěpán Kučera, Michal Šanda, Petr Štengl, Martin Vokurka, Pavel Voňka. Grafická úprava a výtvarná redakce: Jakub Tayari. Výstavba internetových stránek: Libor Koudela. Neoznačené fotografie archiv redakce, kresby Corel Corporation. Časopis vychází s laskavou podporou Ministerstva kultury České republiky a Nadace Český literární fond. Redakcí nevyžádané rukopisy, kresby a fotografie se nevracejí. Technická podpora studio Grafin a FirstNet a. s.

Literární zádrhel

Ondřej Buddeus

láska, listopad

proti sobě čelem
oba bosi

svlékne kabát a podá jí ho
svlékne kabát a podá mu ho
je jí velký jemu malý
odloží kabáty za sebe

svlékne svetr a podá jí ho
svlékne svetr a podá mu ho
je jí velký jemu malý
odloží svetry za sebe

svlékne tričko a podá jí ho
svlékne tričko a podá mu ho
je jí velké jemu malé
trička odloží za sebe

svlékne si nátělník a podá jí ho
rozepne si podprsenku a podá mu ji

sahá jí až po kolena nemůže ji dopnout
nátělník i podprsenku odloží za sebe

sundá si kalhoty a podá jí je
sundá si kalhoty a podá mu je
jí jsou velké jemu malé
kalhoty odloží za sebe

stáhne si slipy a podá jí je
stáhne si kalhotky a podá mu je
plandají na ní jeho příšerně škrtí
slipy a kalhotky odloží za sebe

políbí ji
políbí ho
její ústa jsou drobná
jeho ústa přesahují
polibky odloží za sebe

vymění si místa
zády k sobě
se v listopadu pomalu oblečou

Komentář k básni

svléknu kabát a hodím ho za sebe
ona svlékne kabát a hodí ho za sebe

svléknu svetr a hodím ho za sebe
ona svlékne svetr a hodí ho za sebe

svléknu triko a hodím ho za sebe
ona svlékne triko a hodí ho za sebe

svléknu všechno a hodím to za sebe
ona svlékne všechno a hodí to za sebe

zatímco my ostatní souložíme
básník se obléká

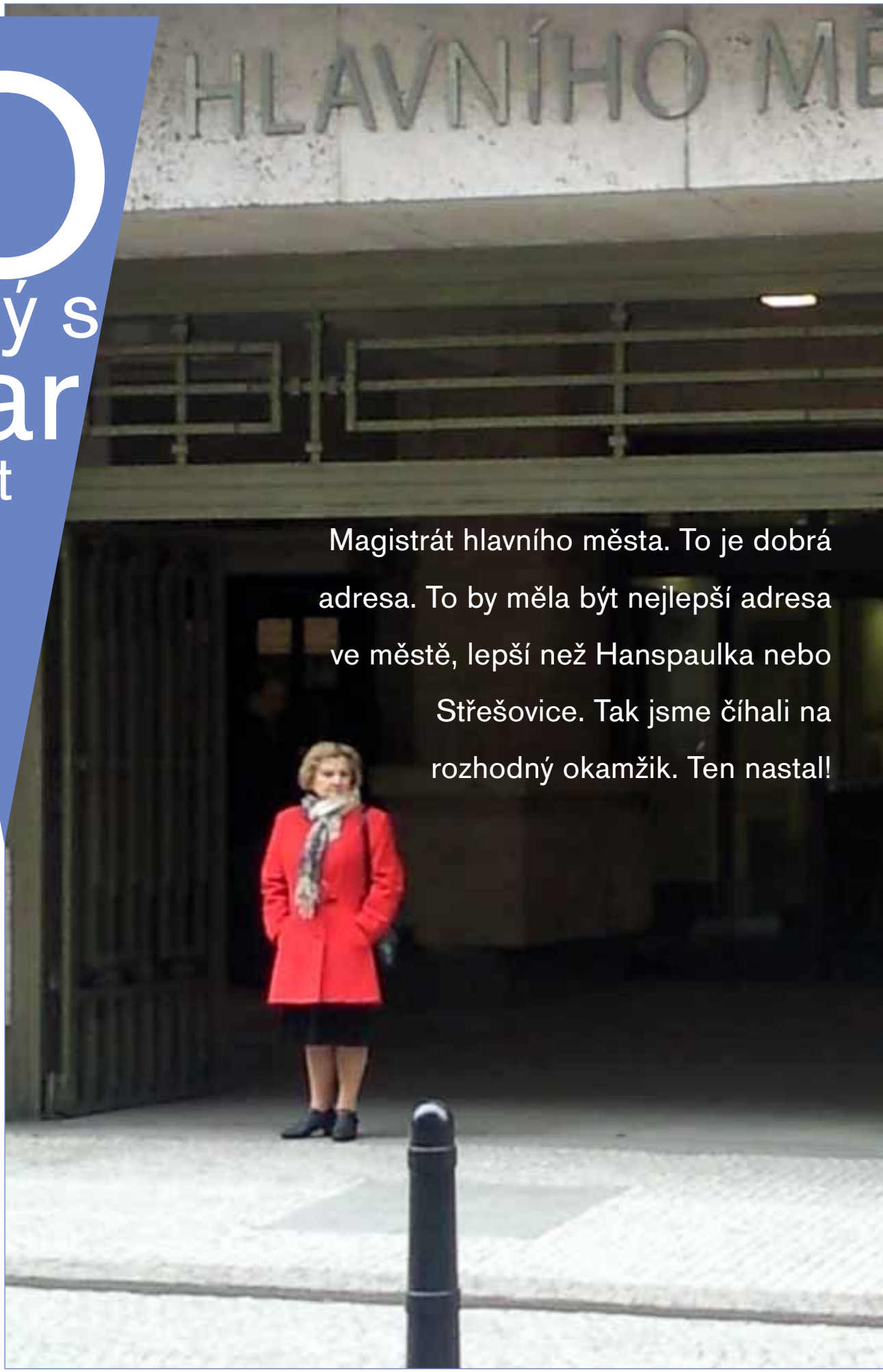
Karl Thurgau von Jabkowicz

Vážení,

začínáme ostře. Břit však dlouho nevydrží. Zdá se ideálním, ale rychle se otupí, pokud se náhodou nezlomí. Koupil jsem za milion peněz nedávno ženě k Vánocům keramický nůž – a už mu není. Je to tak. Spadl na dlaždice a bylo po legraci. Milion nemilion. Takže proto od začátku z ostra. Svět se zajímá o začátky, konců nevidět. Zda je to dobrá metoda, bůh suď, ale tak to je. Už dávno neplatí, že konec dobrý, všechno dobré. Pět minut útočit a pak se celý život bránit. Proto je v této Dobré adrese hodně obrázků. Obrázky uklidňují. Opravdu. Už jsem klidný jako obrázek…

Jakub Šofar

Ostrý start

Magistrát hlavního města. To je dobrá adresa. To by měla být nejlepší adresa ve městě, lepší než Hanspaulka nebo Střešovice. Tak jsme číhali na rozhodný okamžik. Ten nastal!

ESTA PRAHY
29

Ostrý start

Místo počítání oveček (Angažované snění)

Pavel Mareš

Chce se vůbec
jít to prohrabávat?
quanto costa
kostkované kvantum
a co plastelína
kdy bude konečně přijata do OSN?
když už je tam vosk, hořčice a spousta škapulířů
v zemi řádí
Kuks Kuks Klaun
svatého Huberta
zapomněli odpojit
z nabíječky

to je teda svět
to asi někomu hráblo
The Palestinian People of Universe
pod vedením Jasíka Arafáta
a Bondy
zatím v Bratislavě
slavně dohasíná

prohrabat si koule
to jim jde
tohle ještě jim jde
ale co Kája Saudek
v nebi
v duši
lehce vyšrafované černou tuší
tuší vůbec něco?

a co plastelína
sténá stále u komína?
na kraji všech pokrajů
rozesílá do krajů
skácelovské vlaštovečky

Univerzita Universa
plná konektorů
a kyanidů
bílé ticho
a zář září
a zář října
a zář listopadu
a v prosinci pak pusa na tvář

The Palestinian of Universe
igráčci okupují OSN
plastika prsou
plastika krku
plastika vagíny
a svastika

a co plastelína?
vyvede koně
a půlnoční myš
s mučedníky od Al Aksá
to je teda svět

Tady končí veškerá sranda
proto si raději připravte mapu a buzolu
a nebo
kompas
a nebo kompas

Ošandova aktualita

ostrý start

„Jen tak dál, vydržet!“

Nejlepší česká báseň 2012

Ondřej Horák

„Je mi tak smutno,
šukej mě, Putno.“
„... přece víš, že máš pramalou dirku,
jdi, zavolej raději bratrance Jirku.“

To sem napsal jenom proto,
že vim, že první sloka musí zaujmout,
jinak čtenář de rychle dál,
já ale umim zaujmout,
umim člověka svojí tvorbou dostat do kolen...
Pravda je nicméně taková,
že sme si túdle dali se Simonou voběd,
a vona mi řikala, že letos bude sestavovat
ty *Nejlepší české básně*,
společně s Antonínem Brouskem.
No, to je prima duo,
to by mohlo vylepšit renomé potom,
co to vloni sestavoval Petr Král.
No, a tak sem hned Simoně řikal,
že jako kámoška by mě snad
do toho výběru mohla dostat,
čemuž se vona zasmála,
protože má smysl pro humor.
Pochopil sem tak, že je čestná
a že budu fakt muset napsat
nejlepší báseň roku.

Takže tak právě činim,
snad ji Simona a pan Brousek nepřehlídnou,
pač to by byla věčná škoda pro českou poezii,
pač tadle báseň je samo vo životě a vo velký lásce,
pač poezie je moje velká láska
a poezie je vlastně celej muj život,
takže to bysme měli,
a taky eště pro sichr rači dodám,
že mam rád všechny kumštýře,
a nevadí mi, že někerý, dyž byla privatizace,
privatizovali a píšou zas až teď,
dyž maj jako to finanční pohodlí,
sou bohatý a dělaj pěkný umění.

Takže todle je nejlepčí báseň roku,
i dyž eště neni zdaleka konec roku,
ale s tim už nikdo nehejbne,
v tom je ta Česká republika čupr,
to se musí nechat, leží běží.
Akorát mam trochu strach,
jak budou vypadat
ty další básně v tom výběru
vedle tý mojí, kerá je nejlepší.
Abych někoho zbytečně nezahanbil,
vo to mi nejde,
mně de vo poezii a aby všichni viděli,
že i v poezii se dá vodvect
poctivej kus práce, toho kumštu.

No, kdo tam tak za tou mojí básní
asi dál bude?
Asi tam budou verše
těch etablovanejch autorů,
drobátko unavenejch,
kerý píšou už dvacet let stejně,
a pořád nejsou pořádně slavný,
a to, co píšou, je čim dál řidší,

takže to musí ty, co je chválí,
uměle zahušťovat
svejma řidkejma rozkladama.

A budou tam taky patrně
ňáký básničky těch mladejch cíkálků,
co vyvolávaj do světa,
že založili básnickou skupinu,
jejíž program je: *Vypněte teplou vodu*.
A taky tam budou s největší pravděpodobností
básně těch dalších mladejch cíkálků,
co vyvolávaj do světa,
že píšou angažovanou poezii,
ale ty jejich cinty sou jenom pitomý
a za štvrt roku už nikdo neví, vo čem to psali.
Dyby jim tak holky daly konečně líznout,
to by byla pro českou poezii
nezanedbatelná služba,
jenže, já vim, holky,
kerý by byly blbý jako poezie těchle cíkalků
a kerý by jim teda daly líznout,
je těžký najít i v čajovně U Splašenýho hudrovadla.

A pak tam možná budou i verše těch,
kerý mam rád a kerý nikdy nedostanou Magnesii,
protože dobrý básníci asi Magnesii nemůžou dostat,
protože v porotě tam sedí
kumštýři a báby v elastickejch punčochách.
Možná ale, že až moje báseň bude zvolená
nejlepší básní roku,
tak se pokusim napsat eště taky
Knihu roku Magnesia Litera,
teda jesi v neděli nebude
potřebovat pomoct švára,
von totiž staví garáž,
k čemuž je taky třeba kus toho umění.

Je jasný, že dyby švára nepotřeboval helfnout,
tak bych tu knihu roku sichr napsal,
ňákej takovej román, tak dobrej,
že bych ani nemusel na podzim umřít,
a stejně by se stal *Knihou roku Magnesia Litera*.
Byl by totiž čtivej, tak čtivej, že by v *Reflexu* udělali: *Wow*,
což znamená: *Při čtení sem trsala jak Džamila*.
A mísil by se tam malej život s velkejma dějinama tak,
že by mi v *Mladý frontě* dali vosumdesát procent,
což znamená: *Máš kliku, ty nudnej pacholku*.

Fakt to neni problém, dyž máte talent a čas,
tak básničku nebo román napíšete,
a dyž moc nečtete jiný věci,
tak neni těžký vidět, že ste nejlepší.
A protože nejlepší ste,
tak vo vás pak napíšou v *Lidovkách*,
což znamená: *Sem zmatenej zbabělec*
a v novinách bylo bílý místo.
Já si všech kritiků samo vážim,
nemaj to lehký, a taky sem jim vděčnej,
že vo mně napíšou, a většinou tak hezky,
ale je fakt, že dyž píšu, tak na ně nemyslim,
to prostě píšu, jak to napsat chci,
a jejich prací už je, aby pochopili,
že sem to napsal dobře a pro lidi, čtivě,
že sem zachytil ty lidský vosudy velmi plasticky,
což neni málo,
takže doufám, že se můžu spolehnout,
že mi recenzenti drobátko fouknou do zad.

Mam toho tolik co říct,
že si teď dokážu představit,
že bych napsal klidně eště další básničku,
ale ta už by se nemohla menovat
Nejlepší česká báseň 2012,
a navíc mam strach,
že by pak Simona s panem Brouskem
mohli vybrat tu druhou a tudle pominout,
tak jim to nechci stěžovat.
Důležitý hlavně je, aby tadle báseň
před tim byla někde publikovaná,
píšu to potom, co sme byli s Kájou U Bansethů,
tak doufám, že to do toho svýho
nudnýho časáku dá,
dyť dostali grant vod ministerstva,
takže to sou prachy nás všech,
takže všichní maj vlastně právo,
aby tam jejich básnička vyšla.
Navíc, dyž je to ta nejlepší,
doufám, že to výde,
Kája je dobrej kluk...

Protože, jesi to ta stará děvka nevotiskne,
tak to potom nebude moct vyjít v tom výběru.
Mně ani tak nejde vo sebe, nebo vo tu básničku,
my si klidně na nesmrtelnost počkáme,

Ostrý start

ale de mi vo Simonu a pana Brouska,
protože pokud ta moje básnička nevýde v A2,
tak jí tam pak nebudou moct vybrat,
a co tam teda potom daj?
Budou tam muset dát víc básní
vod těch etablovanejch unavenejch,
co píšou pořád stejně a čim dál hůř,
a vod těch mladejch cíkálků,
co založili básnickou skupinu
s programem: *Angrešt mi zkřížil plány*,
a vod těch dalších mladejch cíkálků,
co píšou angažovanou poezii,
v kerý ani Klaus potmě nešuká.
Takže jesi Kája nepozná,
že todle je nejlepší báseň roku,
a nevotiskne jí v A2,
tak Simona s panem Brouskem,
budou eště nakonec děkovat bohu,
že holky nejsou tak blbý,
aby daly těm mladejm cíkálkům líznout.

S tim kumštem je to holt složitý.
Onehdá mi říkal muj kamarád,
kerýho rači nebudu menovat,
že si pamatuje, jak eště před Listopadem
byl v televizi Radek John,
měl na nohou koně,
seděl mezi dvouma šedivejma hejlama
ze svazu spisovatelů a říkal:
„Jesi si jako někdo myslí,
že napsat román je sranda,
tak to sranda teda neni…“

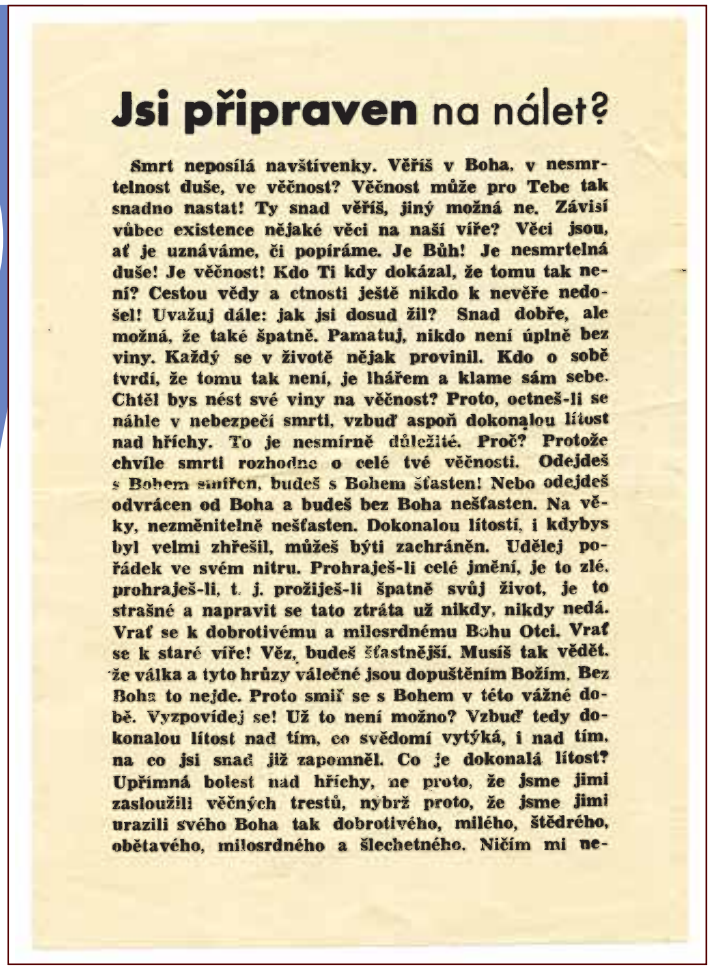
A jesi si někdo myslí,
že já nechám takovou dobrou báseň
jen tak snadno zapadnout,
tak se taky mejlí.
Jesi jí Kája nevotiskne,
nebo jesi jí votiskne,
ale Simona s panem Brouskem
jí nevyberou,
tak jí přemenuju na
Nejlepší česká báseň 2013.
Snad mi jí pak Kája votiskne znova,
aby jí moh vybrat ten,
kdo bude sestavovat
Nejlepší české básně 2013.
Kája je dobrej kluk,
tak to snad výde,
ale jesi editorem toho výběru
bude ňáká stará děvka,
tak sem stejně v prdeli.

Eště mam chvilku času,
tak vám řeknu,
jak sme túdle s Erikem
byli na večeři
a potom sme jeli do Fra.
Bylo už po ňákým čtení
a všichní tam seděli
a tvářili se,
jako dyby měli v prdeli
lítající talíř.
A vo něco pozdějc
přišel k baru Petr Král,
zaplatil a Erikovi řek:
„Dobrou noc.“
A pak se natočil ke mně a řek:
„A vy se naučte slušnýmu chování.“

Tento text dostala redakce Dobré adresy z neidentifikované adresy.

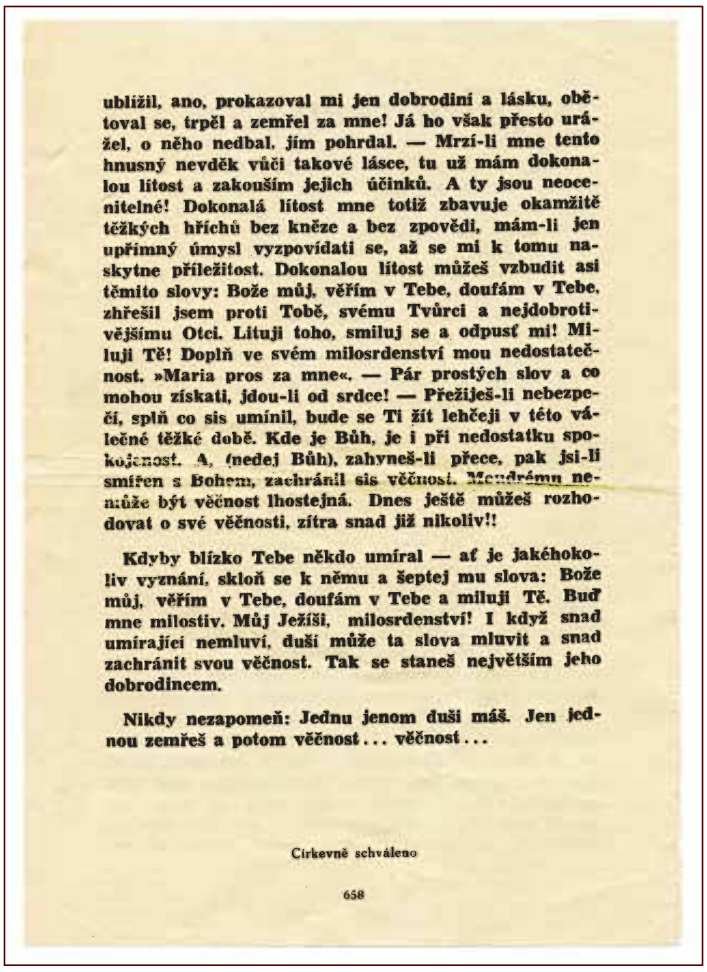
Ostrý start

Stopa historie číslo jedna

Jsi připraven na nálet?

Smrt neposílá navštívenky. Věříš v Boha, v nesmrtelnost duše, ve věčnost? Věčnost může pro Tebe tak snadno nastat! Ty snad věříš, jiný možná ne. Závisí vůbec existence nějaké věci na naší víře? Věci jsou, ať je uznáváme, či popíráme. Je Bůh! Je nesmrtelná duše! Je věčnost! Kdo Ti kdy dokázal, že tomu tak není? Cestou vědy a ctnosti ještě nikdo k nevěře nedošel! Uvažuj dále: jak jsi dosud žil? Snad dobře, ale možná, že také špatně. Pamatuj, nikdo není úplně bez viny. Každý se v životě nějak provinil. Kdo o sobě tvrdí, že tomu tak není, je lhářem a klame sám sebe. Chtěl bys nést své viny na věčnost? Proto, octneš-li se náhle v nebezpečí smrti, vzbuď aspoň dokonalou lítost nad hříchy. To je nesmírně důležité. Proč? Protože chvíle smrti rozhodne o celé tvé věčnosti. Odejdeš s Bohem smířen, budeš s Bohem šťasten! Nebo odejdeš odvrácen od Boha a budeš bez Boha nešťasten. Na věky, nezměnitelně nešťasten. Dokonalou lítostí, i kdybys byl velmi zhřešil, můžeš býti zachráněn. Udělej pořádek ve svém nitru. Prohraješ-li celé jmění, je to zlé, prohraješ-li, t. j. prožiješ-li špatně svůj život, je to strašné a napravit se tato ztráta už nikdy, nikdy nedá. Vrať se k dobrotivému a milosrdnému Bohu Otci. Vrať se k staré víře! Věz, budeš šťastnější. Musíš tak vědět, že válka a tyto hrůzy válečné jsou dopuštěním Božím. Bez Boha to nejde. Proto smiř se s Bohem v této vážné době. Vyzpovídej se! Už to není možno? Vzbuď tedy dokonalou lítost nad tím, co svědomí vytýká, i nad tím, na co jsi snad již zapomněl. Co je dokonalá lítost? Upřímná bolest nad hříchy, ne proto, že jsme jimi zasloužili věčných trestů, nýbrž proto, že jsme jimi urazili svého Boha tak dobrotivého, milého, štědrého, obětavého, milosrdného a šlechetného. Ničím mi ne-

ublížil, ano, prokazoval mi jen dobrodiní a lásku, obětoval se, trpěl a zemřel za mne! Já ho však přesto urážel, o něho nedbal, jím pohrdal. — Mrzí-li mne tento hnusný nevděk vůči takové lásce, tu už mám dokonalou lítost a zakouším jejích účinků. A ty jsou neocenitelné! Dokonalá lítost mne totiž zbavuje okamžitě těžkých hříchů bez kněze a bez zpovědi, mám-li jen upřímný úmysl vyzpovídati se, až se mi k tomu naskytne příležitost. Dokonalou lítost můžeš vzbudit asi těmito slovy: Bože můj, věřím v Tebe, doufám v Tebe, zhřešil jsem proti Tobě, svému Tvůrci a nejdobrotivějšímu Otci. Lituji toho, smiluj se a odpusť mi! Miluji Tě! Doplň ve svém milosrdenství mou nedostatečnost. »Maria pros za mne«. — Pár prostých slov a co mohou získati, jdou-li od srdce! — Přežiješ-li nebezpečí, splň co sis umínil, bude se Ti žít lehčeji v této válečné těžké době. Kde je Bůh, je i při nedostatku spokojenost. A, (nedej Bůh), zahyneš-li přece, pak jsi-li smířen s Bohem, zachránil sis věčnost. Moudrému nemůže být věčnost lhostejná. Dnes ještě můžeš rozhodovat o své věčnosti, zítra snad již nikoliv!!

Kdyby blízko Tebe někdo umíral — ať je jakéhokoliv vyznání, skloň se k němu a šeptej mu slova: Bože můj, věřím v Tebe, doufám v Tebe a miluji Tě. Buď mne milostiv. Můj Ježíši, milosrdenství! I když snad umírající nemluví, duši může ta slova mluvit a snad zachránit svou věčnost. Tak se staneš největším jeho dobrodincem.

Nikdy nezapomeň: Jednu jenom duši máš. Jen jednou zemřeš a potom věčnost ... věčnost ...

Církevně schváleno

658

Odstýstart

Monitorovaný rozhovor

Tomáš Vaněk

Tomáš Vaněk (1982) se narodil v Teplicích a žije v Praze. Po odevzdání své kontroverzní a poměrně špatné práce Znaky (sadomasochismu) a Melancholie byl vypovězen z univerzity s magisterským titulem v oboru obecná a srovnávací literatura (komparatistika). Po ukončení studia se živil příležitostnou intelektuální prací, od roku 2011 je duševně nemocný.

Otáčel jsem se kolem své osy a protahoval si záda. Prohlížel jsem si v zrcadle pupínky, které tam dřív nebyly. Červené a vystouplé jako nezhojené kapky krve. Nikdo mi neprozradil, že budu už po třicítce vypadat tak staře. Už jsem se dlouho neradoval nad dobytým dívčím srdcem ani nad něčím mnohem jednodušším. Od rozchodu s Evou jsem byl dva roky sám. Vařil jsem si pořád stejná jídla a žil z úspor, které nebyly moje. Byl to čas, na který bych nejradši zapomněl, což by bylo mnohem snazší, kdybych jen ležel na posteli a byl líný přetočit se na druhý bok. Nestalo by se nic z toho, co mě později strašilo ve snech. Ale to jsem prostě nedokázal. Vždycky jsem se musel o něco pokoušet, i kdyby to mělo být jen naoko nebo jen tak. Teď jsem si například pustil hudbu a rozhodl se vařit. Dělal jsem si palačinky s džemem a čaj s citronem, oboje v obstojné kvalitě. Připadalo mi, že je můj život už rozpočítán, ale ne jako dětská říkačka, spíš jako skutečný podnikatelský záměr. A na konci stálo číslo těsně pod padesát a pod ním dvakrát podtrženo: druhý infarkt, smrt. Tak to by nebylo tak špatné, vmísil by se toho jistě můj mongolský přítel, jenže já jsem žádného mongolského přítele neměl. Nikdo mi neporadil, abych ještě aspoň chvilku chodil za holkama. Přitom jsem mučivě a velice přesně věděl, že druzí muži chodí za holkama, ale mně vždycky připadalo složité obout si boty. Když jsem si představoval náhodný milostný styk třeba se sousedkou, pokaždé jsem si vybavil zejména rozpačité zouvání bot. Nesmělé a křečovité prohlížení cizího bytu. Nezbytný a zdlouhavý úvod k vášnivé noci. Kdyby se třeba začalo s líbáním a svlékáním už za dveřmi, přineslo by to sice jiné, ale také dost vážné a předvídatelné problémy. Leželi bychom pod zrcadlem někde v předsíni, vedle nás na zemi použitý prezervativ, kabáty zpřeházené a popadané na zem, boty převrácené a pomačkané. Nic bych nepoznával a ona by teprve přemýšlela, jestli mě pozve dál, jestli mi ještě vůbec ukáže, kde je koupelna. Ze samotného milování jsem zkrátka strach neměl, ale ty věci okolo mě hodně odrazovaly. Byl jsem nejspíš jen rozmrzelý, ani hudba mě nebavila, pořád dokola totéž.

Tehdy mi zavolala a bylo v tom od začátku něco moc krásného a romantického. Bylo to z Vodafonu kvůli nějaké nové nabídce, které bych neměl odolat. Dokonce se představila, připadalo mi to upřímné. Jmenovala se nějak jako Ulrychová a možná Blanka, řekla snad dokonce Blanka. Určitě se představila celým jménem, ale já jsem to, zaskočen lidským hlasem, prostě přeslechl. A styděl jsem se zeptat. Jestli to byla Blanka Ulrychová, tak to je krásné jméno, ne jako to moje. „Pane Vaňku," chtěla mi to hned připomenout, „souhlasíte tedy s tím, aby byl náš hovor monitorován?" „Ne, nic takového jsem přece neřekl." „Ale souhlasíte s tím?" „Ne, nesouhlasím. Proč bych měl?" „Pane Vaňku," vysvětlovala mi Blanka, „hovor je monitorován z mnoha důvodů. Je to i obrana pro vás. Budete tu mít nahrané, co jste si přál nebo objednal." „Ale já si nejspíš nic neobjednám." „Budete mít potom možnost ještě se rozhodnout," poučila mě Blanka. „Ale já se velmi špatně a pomalu rozhoduju," bránil jsem se. „Vy mi třeba něco nabídnete a já nebudu vědět, co rychle odpovědět." „Samozřejmě si můžete potom nechat čas na rozmyšlenou, i když je hovor monitorován," odbyla mě teď skoro nedůtklivě. Je to mladá holka a docela odměřená, problesklo mou zmučenou vzdělaneckou myslí. Nemá se mnou vůbec trpělivost a všechno vidí moc jednoduše. Od každého všechno převezme, nic si nerozmyslí. „Ale co když ten čas špatně využiju," zkoušel jsem to odjinud, abych ji v rozletu poněkud zdržel. „Jak ten čas využijete, to už je vaše věc," zareagovala příkře. „Dobře, tak mi teda ale řekněte, proč musíte náš rozhovor monitorovat. Řekněte mi prostě, co mi chcete nabídnout, já si to v klidu rozmyslím a pak zavolám zpátky. Ne? Nebylo by to pěkné?" Zkusil jsem zaútočit, protože už jsem taky ztrácel půdu pod nohama. Vyznělo to hyste-

„Posloucháte mě, pane Vaňku?“ vyhrkla na mě znovu podrážděným tónem. „Promiňte, trochu jsem se zamyslel, můžete mi to ještě zopakovat?“ „Tak, vysvětlovala jsem vám,“ pokračovala už poněkud smířlivěji s něžným přídechem procitajícího mateřství, „že hovor musíme monitorovat, protože je to obchodní hovor. Jeho průběh je závazný a k tomuto průběhu patří i skutečnost, že je monitorován.“ Vyjádřila jste se tak inteligentně, že jsem v pokušení se domnívat, že studujete filozofii, chtěl bych jí zalichotit...

ricky a vlastně jsem pořád nevěděl, proč nechci, aby byl hovor monitorován. „Pane Vaňku,“ zkusila znovu odhalit mé slabé místo. Chtěl bych jí do ucha zašeptat: Lukáši, vždyť tykání přece nabízí starší. Někdy žena, ale to ona nebyla, cítil jsem to. Byla to jen vyděšená studentka, které někdo poradil, jak se má chovat. „Posloucháte mě, pane Vaňku?“ vyhrkla na mě znovu podrážděným tónem. „Promiňte, trochu jsem se zamyslel, můžete mi to ještě zopakovat?“ „Tak, vysvětlovala jsem vám,“ pokračovala už poněkud smířlivěji s něžným přídechem procitajícího mateřství, „že hovor musíme monitorovat, protože je to obchodní hovor. Jeho průběh je závazný a k tomuto průběhu patří i skutečnost, že je monitorován.“ Vyjádřila jste se tak inteligentně, že jsem v pokušení se domnívat, že studujete filozofii, chtěl bych jí zalichotit, ale možná by to Blance připadalo vlezlé. „Slečno,“ zkusil jsem místo toho zdůraznit odstup mezi námi. „Slečno,“ zopakoval jsem znovu ještě důrazněji, aby bylo jasné, kdo je tady nad věcí, ale přesto mě můj hlas zrazoval na každém kroku. Ach bože, nepříjemně to skřípe, uvědomil jsem si. „Mohl bych vám říct, o co tady jde, myslíte si, že prodáváte produkty, ale ve skutečnosti jde o průzkum trhu. Pouze vás zneužívají k tomu, abyste získávala informace.“ „Cože?“ Odpověděla, jako kdyby jí nějaký známý u piva řekl, že má doma na videu pěkný film. „Přesně tak, myslíte si možná, že něco prodáváte a ke sto padesáti korunám za hodinu dostanete dalších třicet, když se vám podaří někoho zviklat. Ale o to jim nejde. Vůbec jim na vás nezáleží. Je jim jedno, jestli tu nabídku přijmu, nebo ne. Stejně je pro mě výhodná, tak co by jim na tom záleželo.“ Zasmál jsem se svému vtipu, ale radši jsem jí nedal čas, aby se vzpamatovala. „Jde jim jen o moje reakce. A těch dalších lidí. Když mi něco nabídnete, nebudu vám věřit. Dám tu nedůvěru nějak najevo, a to přesně zajímá ty vaše psychology.“ Zastavil jsem se, protože jsem měl najednou pocit, že jsem řekl něco z cesty. „Pane Vaňku,“ mlčela. „Pane Vaňku, musím vás upozornit, že je náš hovor monitorován.“ Měl jsem z toho radost, protože to udělala svévolně. Mohl bych si možná stěžovat do prázdna, ale komu na nás záleželo... „Pane Vaňku,“ vzpamatovala se jako první Blanka, „jste naším zákazníkem už šest let a chceme, abyste věděl, že si toho vážíme. Máme proto pro vás zvláštní nabídku, ale nejdřív mi musíte říct kód do vaší internetové samoobsluhy.“ „9636.“ „Dobře, souhlasí. Mluvím tedy s panem Vaňkem Lukášem, narozeným 28. 7. 1976.“ „Ano, mluvíte.“ Byl jsem otrávený, protože jsem si to takhle nepředstavoval. „Musím vás informovat o možnosti změnit si tarif na výhodnější z rodiny Povídej. Za minulý rok jste za hlasové služby utratil 6876 korun a za SMS služby 984 korun. Pokud byste využíval tarif Povídej plus, mohl byste při stejném objemu volání ušetřit přesně 786 korun. Chtěl byste takto ušetřit?“ „Ano,“ odpověděl jsem potichu a už jsem cítil, jak mě tato dívka, bezesporu namalovaná a přitažlivě oblečená, korumpuje. Proč bych také neměl ušetřit? „Dáváte mi tedy souhlas k tomu, abych vám změnila vaše tarifové nastavení?“ Ne tak zhurta holčičko, říkal jsem si v duchu. „Počkejte chvíli, Blanko, jmenujete se přece Blanka?“ Cítil jsem, že jsem zase šlápnul vedle, a tak jsem telefon radši položil. Šel jsem si na balkon zapálit a přitom mi připadalo, že slyším vyzvánět mobil. Ptáci létali nad parkem a na silnicích jezdilo čím dál více aut, blížila se dopravní špička. Tento den se ve mně něco dalšího zlomilo. Kdysi jsem se díval skrz prsty na takzvané úchyly, kteří čekali na zadních sedačkách autobusů, jestli si k nim náhodou nepřisedne některá z mých spolužaček. Upřenými pohledy se snažili s dívkami srozumět a všemožně jim dávali najevo svou sexuální zkušenost a připravenost. Tehdy mi bylo docela jasné, že tito muži, kteří rádi překračují hranice, ve skutečnosti na poli vztahů selhávají. Ani jednou se taky nestalo, že by se některá z dívek zakoukala do úchyla a dala mu byť jen nejmenší šanci nějak po-

kročit. Teď jsem se v takové roli ocitl sám. Věčně jsem se snažil dělat dojem na vdané ženy, které by přece jen mohly v nějakou neblahou chvíli ztratit hlavu. Po tomhle hovoru s Blankou Ulrychovou jsem ale pochopil, že už jsem celé roky každému jen na obtíž.

Vrátil jsem se dovnitř a vařil si kafe. Prázdný byt byl vhodný tak akorát pro sebevrahy. Ve věku 34 let se oběsil ve svém pokoji... psalo by se v novinách, přirozeně jen v těch místních. Znovu se ozval telefon, musel jsem ho zvednout, něco mě nutilo. „Pane Vaňku," ozvala se Blanka, „náš minulý hovor byl přerušen. Nevíte o tom něco?" „Máte pravdu, asi to vypadlo," připustil jsem. Strašně jsem se bál zeptat se, kdo je u telefonu. Ale tušil jsem, že to musí být Blanka Ulrychová. „Souhlasíte tedy opět s tím, aby byl náš hovor monitorován?" „Souhlasím, slečno Ulrychová," zkusil jsem to ještě. „Budu se vás tedy muset zeptat na číslo do vaší internetové samoobsluhy." „9636." „Souhlasí, mluvím tedy s panem Vaňkem Lukášem, narozeným 28. 7. 1976." „Ano, to jsem já." „Pane Vaňku, mám pro vás zajímavou nabídku. Vážíme si toho, že jste naším zákazníkem, a teď máte možnost s novým tarifem Povídej plus za naše služby ještě ušetřit. Při stejném objemu čerpaných služeb byste zaplatil o 786 korun méně. Chtěl byste takto ušetřit?" „Ne. Chtěl bych, aby to bylo hodně drahé." „Zase žertujete, pane Vaňku?" „Nikoli." „Už mě to přestává bavit." „Chtěl bych, aby to bylo hodně drahé. Vy nejste pro každého. Nemusíte tu být, rozumíte tomu, prostě tu nemusíte být. Studentka filozofie by si neměla takhle přivydělávat." „Jak vás napadlo, že studuju filozofii," odsekla mi pohoršeně. „O to přece nejde. Neměla byste to dělat. Necháte se vykořisťovat, a když se necháte vy, nechají se i jiní. Máte drahé prádlo, ruské vůně? Nic z toho nepotřebujete, věřte mi." „Jak jste na to přišel? Nechte toho a dejte si pozor!" „Tak máte, nebo nemáte?" „Nemám a nic vám do toho není. Upozorňuji vás, že je hovor monitorován, a pokud budete takto pokračovat, mohou být proti vám podniknuty právní kroky." „A kdo je asi podnikne, co? Zkusíte si stěžovat, a vyhodí vás. Copak to nevidíte? Nikoho nezajímáte. Kdo je asi podnikne? Nikdo vás neslyší a vy mlčíte. Posloucháte mé obavy. Můžete poslouchat i cokoli jiného. Jste pohledná dívka, slyšíte, ale nikdo nás neslyší. A až to uvidí na obrazovce, můžete být dávno pryč. Kromě toho jste se ničím neprovinila. Nesmíte mi to položit a nesmíte mi skákat do řeči, copak si myslíte, že to nevím?" „Pane Vaňku, nevím, co vám na to mám říct." „Neříkejte nic, protože já vám do řeči skákat můžu. Nemyslím to s vámi zle. Nechci slevu a nechci ušetřit. Jste milá mladá milenka," přerekl jsem se a telefon nepoložil, „jste milá mladá studentka a tady se necháte vykořisťovat. A když se necháte vy, nechají se i jiní, nechci žádnou slevu, slyšíte, nechci žádnou slevu. Pojďte se mnou na kafe, nikdo nás neslyší, vidíte to?" „Mýlíte se. Hovor je monitorován." „Klidně vám něco zazpívám, nechcete?" „Ne, děkuji, přece jenom bych se chtěla s vámi domluvit na tom tarifu." „Tak co zítra v jedenáct v Týnské," vystřelil jsem od boku, protože jsem tušil, že je to studentka. „Pane Vaňku, skutečně nevím, co máte na mysli. Řekněte mi teď jasně, jestli máte zájem o získání nového tarifu z rodiny Povídej plus." „Nemám, slečno." „Tak vám budu muset poděkovat. Přeji hezký den a zůstaňte nám věrný. Na shledanou." A položila telefon. Ano, ale já jsem přece pan Vaněk, bývalý spisovatel. Měla to být studentka a měli jsme se sejít v Týnské kavárně nedaleko chrámu. Sednout si ven, protože i když je ještě trochu zima, jaro už začíná. Jenže to Blanka položila a už se asi neozve. Pomalu mi docházelo, o co se jedná. Šel jsem se projít a věděl jsem, že se jen tak nevrátím. Chtěl jsem, aby se v té dlouhé procházce ztratilo všechno mé utrpení. Ale když jsem se vrátil, neztratilo se nic. Abych něco změnil, bylo by potřeba tolik času, který jsem neměl. Radši jsem ještě promíchal těsto na palačinky a začal si připravovat večeři.

Znovu se ozval telefon, musel jsem ho zvednout, něco mě nutilo. „Pane Vaňku," ozvala se Blanka, „náš minulý hovor byl přerušen. Nevíte o tom něco?" „Máte pravdu, asi to vypadlo," připustil jsem. Strašně jsem se bál zeptat se, kdo je u telefonu. Ale tušil jsem, že to musí být Blanka Ulrychová. „Souhlasíte tedy opět s tím, aby byl náš hovor monitorován?" „Souhlasím, slečno Ulrychová," zkusil jsem to ještě. „Budu se vás tedy muset zeptat na číslo do vaší internetové samoobsluhy."

První zatáčka

Strky-frky

Zase jsme světoví...

Tělové mléko Fa. Nutriskin Rich Body Milk. Vyrábí firma Schwarzkopf and Henkel. Aby se ušetřilo, jedna etiketa pro tři země: Česká republika, Slovensko a Maďarsko.

Na etiketě v maďarštině: *Fedezze fel az ellenállkatatlanul puha bör érzést a* ***Fa Nutrin-Skin Karité vaj & Őszibarack testápolótejje****l.*

Na etiketě ve slovenštině: *Objavte pocit neodolateľne hebkej pokožky s telovým mliekom* ***Fa NutriSkin s bambuckým maslom a bielou broskyňou****.*

Na etiketě v češtině: *Objevte neodolatelný pocit jemné pokožky s tělovým mlékem* ***Fa NutriSkin Shea Butter &White Peach****.*

Už neplatí Dylanova píseň Jednou budem dál..., my, Čechové, už jsme dál.

OSA...

Mám dojem, že se nám tady zase začíná připravovat nějaká ostuda. V poslední době nás zaplavují desítky zveřejňovaných odposlechů mezi politiky a chlapíky s visačkami VIP. Zakládá se zde slušná tradice, dokonce je možné, že se objeví nový druh sběratelství. Budou burzy, regule, spolky. Jenže zapomínáme na jednu zásadní věc. Jakmile se takový odposlech zespolečenští, stane se volně dostupným, tak by z něj samozřejmě měla OSA vybrat povinný desátek. Ptám se občansky: Činí tak? Kdo to zaplatí? Nedochází zde k obrovskému úniku peněz?

Vždyť Petr Janda, Richard Krajčo, Bára Basiková nebo Lucie Bílá mají právo na spravedlnost. Tak nějak.

Snad raději slepý...

Tak nám čeští výzkumníci vyvíjejí kameru, která na základě trajektorií oka určí, zdali člověk není sexuální deviant nebo schizofrenik.

Zase jsme se přiblížili k bodu, ve kterém se reálná přítomnost a sci-fi začnou shodovat. Nebude to hezký svět a já se ho, věřím, nedožiju. Tak si teď můžu, na truc, potichu zabroukat: *Za tebou, za tebou, běží prase s kamerou...*

Televizní noviny...

Česká televize tak dlouho připravovala a hlavně avizovala novou podobu večerního vysílání zpráv, až se to celé proměnilo v kampaň podobající se multilevelovému prodeji. Forma je vším, obsah ničím. Poslech zpráv byl změněn na pozorování toho, jak se prezentují zprávy.

Protože jsme doma neměli kvasnice. Auto sebral nějaký výrostek, tak jsem vyrazil na kole do jednoho obchůdku, který již léta drží odboj proti koncentráčnickému typu obchodování. S kvalitně opleskanými zády jsem dojel na místo, kde na dveřích bylo připevněno oznámení, že budeme brzy všichni srdečně vítáni v nově otevřené „Pizze v krabici“. Co je lepší? Supermarket, nebo pizza v krabici?

K tomu neustále přítomné písmeno „u“ (snad logo Událostí), takže si připadáte jako v Berlíně u vchodu do U-bahnu.

Tita-nick...

Fascinace smrtí... Před sto lety se „vyboural“ v mrazivých vodách severního Atlantiku Titanik. Kdyby se to nestalo, neštěkl by po té lodi ani pes. Dneska část obyvatel země onanuje nad tím slovem, promrdává ho, co se do něj vleze. Teď se ještě dražily nejrůznější předměty, které z vraku vyzvedli potápěči. To je kvalitní marketing. Ještě by podle havarovaného parníku měly být pokřtěny nějaké děti. Titanic Novák a Titanice Nováková...

Kry ledové, buďte velebeny za ten budoucí zážitek!

Nataša...

V *Reflexu* 11/2012 vzpomíná Stanislav Motl na poslední setkání s herečkou Natašou Gollovou (1912–1988).

V letech 1978–1978 jsme často chodívali na pivo do restaurace U Šumavy ve Štěpánské, kousek od Ječné ulice. U štamgastského pultíku kousek od pípy stávala pokaždé paní Gollová a upíjela z panáků. Tehdy mě to vždycky pobavilo. Býval jsem takový pitomec.

Nabídka pro kynology...

Inzerce v *Metru*, 13. dubna 2012, *Intimní – nabídka.*

Toužím si to rozdat jako fenka! Zezadu, prosím! Tvrdě! Svobodná Petra 44.

Hou, hou, houuuu!

O pár dnů později, 17. dubna, tamtéž:

Čiperná Václavka, 71 let. Prožij se mnou bouřlivé chvíle v pelíšku! Do hrobu se ještě nechystám!

Hou, hou, houuuu!

Zapamatovat si!...

Jedním z nejpodstatnějších parametrů současného člověka je, zda umí udělat tabulku v Excelu.

Cyklo...

Cyklokoordinátor DA M. Šanda mít radost nebude, ale já jsem začal sezonu v jedné deštivé dubnové neděli. Protože jsme doma neměli kvasnice. Auto sebral nějaký výrostek, tak jsem vyrazil na kole do jednoho obchůdku, který již léta drží odboj proti koncentráčnickému typu obchodování. S kvalitně opleskanými zády jsem dojel na místo, kde na dveřích bylo připevněno oznámení, že budeme brzy všichni srdečně vítáni v nově otevřené „Pizze v krabici“. Co je lepší? Supermarket, nebo pizza v krabici?

Literáti...

Když jsem připravoval pro nakladatelství Dybbuk dva výbory z textů Pavla Růžka (*Bez kůže* a *Bez růže*), pořád jsem měl tam někde vzadu dojem, že jsem něco podobného už někde četl v nějaké jiné próze českého autora. Konečně mi to došlo: Kniha Jiřího Kostúra *Satori v Praze* je postavena z podobného materiálu, stejná lokace, pes jako věrný druh, tápání a hledání (nebo taky možná fluktuace). Potkali se ti dva někdy v Litvínově?

Těsně před Velikonocemi...

Neděle večer, v České televizi film *Mamas & Papas*. Sedím téměř u reproduktorů a stejně z dialogů slyším každé liché slovo. Zvuk vše-

Bylo to v těch skřenčelých dobách, v polovině sedmdesátých let. Bombýrunk nudy fest utáhnul umakartovou skutečnost. Zdálo se, že mrdka dní je již slízána. Oáza hlubokého autismu se nabízela být jedinou záchranou. Obklíčen ze všech stran, školou, úzkostí, obavami, zmatkem z cizoty mezi druhými... nenacházeje nikde úniku od krutého poznání metafyzické špíny všech věcí... neznaje možnost, jak se vzdálit od mozkožerné centrifugy, která se uvedla do chodu v okamžiku, kdy jsem na vlastní kůži počal zakoušet proklatou souběžnost utrpení a štěstí, tu ohavnou dvojznačnost, ambivalentní charakter všeho lidského konání...

První z atá ček

ho ostatního je vytažen na stejnou úroveň jako lidská mluva. Dvojice hovořící v kupé vlaku cosi říká, ale já slyším jen klepání kol o návary na kolejnicích. Protože to nejspíš není chyba filmu, je problém ve mně. Nejenže špatně vidím, ale už i špatně slyším. Stárnutí není nic pěkného. Pak mě sice napadlo, že kdybych byl hlušec, zvuk jedoucího vlaku bych neslyšel, ale už jsem se jednou rozhodl a jdu si smutnit do knih. Václav Kahuda jako krabička poslední záchrany. Stále více si myslím, že jeho dva romány jsou tím nejlepším, co tady po roce 1989 vyšlo. ... *Bylo to v těch skřenčelých dobách, v polovině sedmdesátých let. Bombýrunk nudy fest utáhnul umakartovou skutečnost. Zdálo se, že mrdka dní je již slízána. Oáza hlubokého autismu se nabízela být jedinou záchranou. Obklíčen ze všech stran, školou, úzkostí, obavami, zmatkem z cizoty mezi druhými... nenacházeje nikde úniku od krutého poznání metafyzické špíny všech věcí... neznaje možnost, jak se vzdálit od mozkožerné centrifugy, která se uvedla do chodu v okamžiku, kdy jsem na vlastní kůži počal zakoušet proklatou souběžnost utrpení a štěstí, tu ohavnou dvojznačnost, ambivalentní charakter všeho lidského konání...*

Proudy (2001).

Tato realita je Kahudova. Nebo jinak: toto tady vše je Kahudovo. Netřeba přidávat cizí glajchy.

O spisovatelích...

V *Salonu* č. 765, z 5 dubna 2012, říká v rozhovoru spisovatel Zdeněk Zapletal: *Já vlastně občas něco napíšu. Třeba večer dám dvě stránky. Jdu spát s pocitem, že je to skvělé. Ráno se probudím a položím si otázku: Koho to, kurva, zajímá? Odpovím si: ten skvělý včerejší text smažu.*

Spisovatel možná má psát i pro druhé, ale člověk má psát v první řadě pro sebe. Pokud to zajímá mě, pak je všechno v pořádku. To není egoismus, to je každodenní odčervování. Pokud na tom něco vyděláte, v pořádku, ale psát jen pro druhé je tragédie.

Pro informaci...

Ve Stockholmu vznikla agentura s pobočkami v Kodani, Oslu a Helsinkách, která hledá rukopisy detektivek k vydání v českém jazyce. Požadavky: autor musí mít seversky znějící jméno, musí mít trvalé bydliště ve Skandinávii a text musí obsahovat skandinávské reálie. Kvalita není podstatná. Kdo dřív přijde, dřív inkasuje.

A to se vyplatí...

Někdy na konci šedesátých let, jestli si dobře vzpomínám, vyšla v nějaké antologii povídka o tom, že někdo někomu prodal židli na

splátky. Pointa byla v tom, že splátky byly sice malé, ale nebylo určeno, kdy skončí, takže majitel židle „pořád klopil“.

Podobný princip, zdá se mi, nabízí firma Ekospol v inzerátu, který se objevil v tisku 26. dubna (já viděl v *Metru*).

Vlastní byt za cenu auta?... Byty s nejnižšími cenami a s nejnižšími splátkami s hypotékou Ekospolu.

Tak třeba v případě bytu 2 + kk, který stojí 1,9 mil. Kč, „bude vaše měsíční splátka jen 7500 Kč“.

Společnost současně varuje všechny zájemce o nové bydlení před nekalými praktikami některých developerů.

Celá stránka nafouklá optimismem. Ceny neuvěřitelné, ceny nejnižší.

Jen chybí ta další podstatná informace, tedy jak dlouho tu krásu budete při té které výši splátky splácet. Nikde žádná procenta.

To je, jako kdyby vám někdo nabízel auto nejvyšších jízdních a bezpečnostních parametrů, poměrně levné, ale neřekne vám, že na 100 kilometrů potřebuje 30 litrů té tajemné vodičky, díky níž motory pracují.

Emendace: Podle slov poznáte je...

M. Pohorský při přípravě svého čtenářského vydání také za výchozí text volí znění Máje z Knihovny klasiků, provádí však a explicitně zmiňuje dvě emendace, u nichž se zastavme. Jednak přijímá známou Otrubovu emendaci (vlnky na větry), která se poprvé „v praxi“ objevila v již zmiňované edici z České knižnice (viz M. O.: Návrh na textovou emendaci Máchova Máje ve v. 349 / Česká literatura 40, 1992, č. 4, s. 414–415/). Zde jen drobná poznámka: po vydání Máchových Básní v České knižnici není tato změna akceptována plošně, např. vydání Máje v Triádě 2010, ale i řada dalších, se drží původního znění. – Druhá zmiňovaná emendace je pozoruhodnější. Pohorský přesouvá konec uvozovek z konce verše 61 na konec verše 60 z původního „On nejde! – již se nevrátí! – / svedenou žel tu zachvátí!“ na „On nejde! – již se nevrátí! –“ / svedenou žel tu zachvátí!, čímž vylučuje možnost, že by promlouvající postava prvního zpěvu Máje mohla k sobě promlouvat ve třetí osobě, a posiluje naopak pásmo vypravěče.

Jiří Fleišman, Institut pro studium literatury (www.ipsl.cz), Aktuality, 2. 5. 2012.

Z toho by se jeden zemendoval.

Z knižních poptávek...

Bazoš.cz. Knihy. Koupím. 1. 5. 2012

O nás. Jiráskovo dílo

Na poslední chvíli...

Občas je třeba prověřit systém, zda si opravdu v knihovně nechávám to, co má smysl aspoň jednou znovu číst. Pro prubu jsem sáhl hodně hluboko: dva svazky deníků Igora Chauna s poněkud onanistickým názvem *Smrt režiséra*. Před těmi cca 15 lety jsem byl k textu nehodný, pamatuji si to. Teď jsem však nadšen, protože teprve tou „prodlevou“ nabývá Chaunovo demlovské psaní smyslu i pro mě a já jsem pokorný a autorovi se omluvám. I po tolika letech je všemu rozumět a vše je osvětleno z mnoha jiných reflektorů než tehdy. A autorská otevřenost, která klidně může být popsána jako egomanství (je to úplně jedno), má ve stále obrazovější době podobu léčivé masti: chvíli to zaštípe, ale pak je to laskavé a příjemné. Srovnání s Demlem není od věci, před nedávnem jsem četl asi stovku jeho dopisů, které připravuje k vydání Literární archiv Památníku národního písemnictví.

Někdo by měl o tom s Chaunem udělat rozhovor, jen o jeho denících a o literatuře. Nebo kdyby vyšly oba svazky znovu s jeho aktuálními vpisky. Nechci se uměle stavět proti proudu, ale kdybych měl jmenovat nejpodstatnější texty posledních dvaceti let, Chauna bych tam uvedl hned vedle Kahudy.

Jakub Šofar

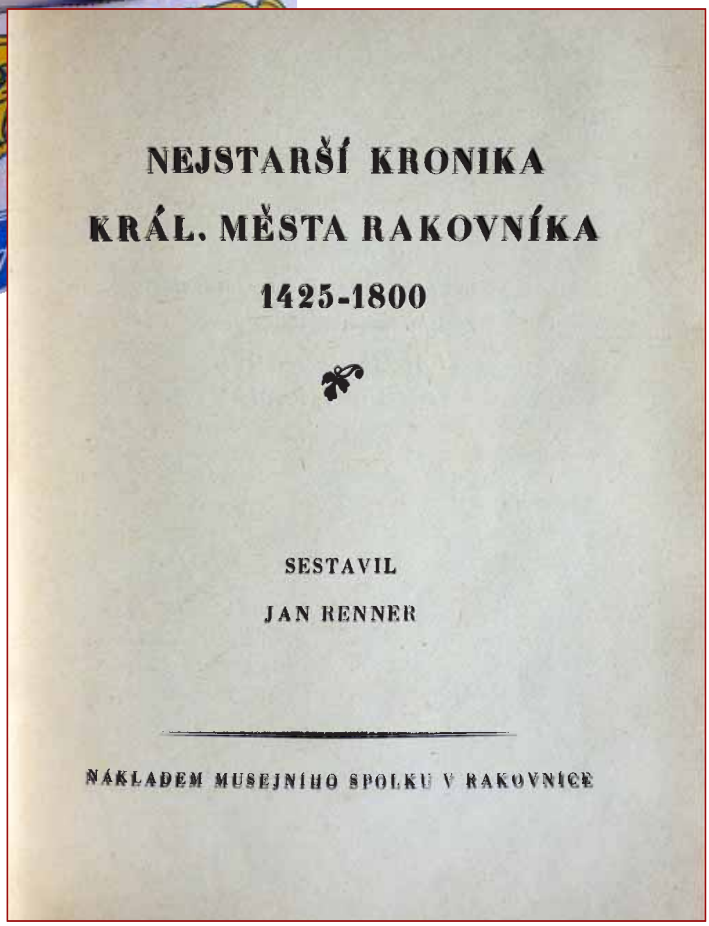
Občas je třeba prověřit systém, zda si opravdu v knihovně nechávám to, co má smysl aspoň jednou znovu číst. Pro prubu jsem sáhl hodně hluboko: dva svazky deníků Igora Chauna s poněkud onanistickým názvem *Smrt režiséra*. Před těmi cca 15 lety jsem byl k textu nehodný, pamatuji si to.

Z antikvariátních banánovek

První z atá čka

Roku 1839 vydal rakovnický městský a kriminální hojič Dobromír Matěj Štenbera Místopis královského a krajského města Rakovníka. Byl to překlad spisku Medizinisch-topografische Beschreibung der königl. Kreisstadt Rakonitz und des unterhänigen Marktes Senomat od dr. Josefa Durase. K němu připojil úplně novou část Richtářowé města Rakownjka od léta 1425 (wýgjmky z nalezeného rukopisu). Původcem rukopisu byl radní písař a korunovaný básník David Crinitus. Pracovat na něm začal kolem roku 1561, po jeho smrti v psaní pokračovali další městští písaři a snad i konšelé. Místní archivář Jan Renner tyto paměti uspořádal a vydal pod názvem Nejstarší kronika královského města Rakovníka 1425–1800.

NEJSTARŠÍ KRONIKA
KRÁL. MĚSTA RAKOVNÍKA
1425-1800

SESTAVIL
JAN RENNER

NÁKLADEM MUSEJNÍHO SPOLKU V RAKOVNÍCE

Nejstarší kronika Rakovníka

Rychtářové města Rakovníka od léta 1425

1563 – Jan Šmardoch. – V pondělí po neděli Laetare (22. března) krejčí mistři a jiní všickni toho řemesla krejčířského, majíce základ s Janem Červenkou a Václavem Bolehlavem kolářem o kauf piva starého rakovnického a 3 věrtele piva bílého a půl džbera ryb, sekali buky dva před arciknížetem na lesích, kdo dříve svůj podetne. Kteřížto sekajíce, základ krejčí vyhráli, nebo jich mnoho bylo. To se dálo při přítomnosti arciknížete Ferdinanda, který nyní v Tyrolsku jest.

1573 – Havel Krčil. – Regina Rejčkovic z rozkázání pánův ohledána a těhotna spatřína jest. Item Regina, Macáka řezníka manželka, porodila jedním porodem dvé pacholátek rameny k sobě srostlých v domu Mikuláše Křivoústého.

1574 – Václav Pinkas. – Trygl odpověděl Rakovnickým, Jesenickým a Kožlanským, že je chce vypáliti. Ten potom některého času v Lipště jat a na Pohořelci v Praze sťat.

Toho roku za primátorství Jana Rejčka šibenice kamenná, kdež prve dřevěná byla, stavěna jest. Syn pak jeho (t. j. Rejčkův), dopustiv se velké scestnosti, měl na ni prv viseti, ale byl vyprosen.

Téhož roku kůš a váha v Zákostelí u louže pro zlé ženy, že se rády vadily, udělán a zavěšen.

Item Jakub Adámek, jsa v šatlavě, že manželku svou sotva zanechav ji živou, umlátil; zasteskl sobě, že na něj veliká hrůza v šatlavě šla a prosil rychtáře, aby do dolejší světnice byl puštěn. Že toho užiti nemohl, v témž sklepě na kládě, vise břichem k zemi, na dosti skrovném roztrhaném šatě se oběsil. Potom druhého dne na předměstí pražském jest upálen.

1586 – Erhart Klika. – Pacholek jeden, který v mlýně panském sloužíval, pro krádež a cizoložstvo sťat a podle něho žena vymrskána, protože s ním obcovala, majíc svého manžela.

Den vzkříšení Krista Pána (6. dubna) o jitřní David Vlasatý (Crinitus) z Hlavačova, písař radní, umřel.

Dne 15. září smlouva se stala s Janem Valatou, že některé pány nařkl, že by falšovali kšafty, i za to dvě neděle seděl. Osoby byly tyto: Jan Cvrček (grillus), Havel Krčil, Matěj Sušil, Jan Vřetýnko a Martin Divůček.

Jan Renner v městském archivu

1590 – Šebestián Balásek. – Item Jan Šargan dostal se do vězení pro peníze ztracené hraběte jednoho, které se ztratily od jednoho jeho dvořenína z vozu, pro kteréž peníze jeden šenkýř Honz Leffler z domnění byl vzat a s ním ku právu o to bylo přistoupeno a k hrdlu sáhnuto. Vtom od téhož Jana Šargana propuklo, že jest peníze za komínem našel ve své chalupí a myši že tu díru udělaly, kde ty peníze byly. I nechtěli páni tomu věřiti. Poručili, aby jeden radní pán vyměnil něco těch peněz, jak jsou staré. Našlo se, že byly toho léta bity. Vzat byl do vězení. Přiznal se, že jest je našel. Něco zase vrátil, ostatek, prodav grunty i chalup, navrátiti musel.

Item Jiříka Jílka dcerka do škopku vřelé vody upadla a druhého dne umřela.

Item zemětřesení bylo po 6. a 7. hodině velmi hrozné a veliké.

1591 – Ondřej Pekařovic. – Dne sv. Víta (15. června) mordýře z Kornhauzu kleštěmi trhali, dřeli, do kola vpletli. Spáchal sám 35 mordů. Brzo po něm druhého tovaryše dostali, pak jej na hák zavěsili, potom dřeli, za živa na špalku sedě pekli a spálili. Přiznal se k 65 mordům a byl kulhavý.

1594 – Václav Slach. – Item za purkmisterství pana Jana staršího z Grillova v pondělí po sv. Trojici (6. června) v domu Jana Kapra byl nějaký chodec, kterýž po městě chodě, žebral, čině se němým. Poručeno bylo panu rychtáři, toho času Václavovi Slachovi, aby vzat byl do vězení. Potomně, když byl vzat do palečnic, mluviti se naučil. K němu do vězení přicházela kuběna jeho, pravíc že býti obtížena. Ta sobě na břicho položila pytlík krupice. Však z poručení pánův, když byla od bříčky přehledána, našla se při ní faleš a podvod. Za ním se dostal do vězení nějaký krejčí. Ten také žebral a pravil se míti padoucí nemoc. Po nemnohém dni krejčí byl zmučen; vyznal se na trápení, že jest v Rakovníce u Matiáše Černotského s jiným chodcem, nějakým Habrpaurem, před čtyřmi léty oheň položil a že jsou město Rakovník všecko vypáliti mínil. Po něm pak týž němý a žena jeho zmučeni byli a k témuž se přiznali, že mínili veliké škody ohněm v České zemi činiti. Potomně týž Habrpauer z Loun přivezen též spolu s jinými, za své zlé skutky, kteréž činil a činit mínil, zlou odměnu vzal. Ten pak krejčí v sobotu po památce Narození Panny Marie (10. září) upečen a olejem špikován byl. Mezi nimi též i židé byli. Jeden, jsa velice zmučen, u vězení zcepeněl; a tak jich v malém čase okolo 18 hroznými smrtmi dle jejich zasloužení se světa sešlo.

David Crinitus z Hlaváčova

1594 – Havel Moutvička. – V neděli před sv. Havlem (12. října) zmordován na Vysoké bráně Mikuláš ponocný na loži, maje nožem krk podřezaný od Vávry, druhého ponocného a ženy jeho. Potomně i od nich s též brány dolů svržen. Neprodleně týž Vávra s ženou vzat jest do vězení. Nazejtří Havel Moutvička ouřad rychtářský přijal a téhož Vávru i ženu jeho z poručení pana purkmistra a pánův mistru popravčímu vzíti a k zpovědi vésti rozkázal, k čemuž se oba přiznali. Potomně za to jejich zlé přičinění on ptactvu nebeskému za pokrm na kolo dán, ona pak vazu ukráceného a prdele nastavené má (byla sťata).

1607 – Štěpán Rada. – V středu na den sv. Jakuba, apoštola Páně, (25. července) pan Václav Hochauzar dal prokopati jez rakovnický, ležící pode mlýnek Klempišovským. Proti kterémuž množství lidu, takměř do 500, jak domácího tak přespolního vytáhlo, jeho jímati chtělo, ale on se vykejkloval a takové prokopávání na témž jezu lidem poddaným svým s hanbou zase zanechati musel.

Item ve čtvrtek po sv. Jakubu (26. července) hrom zabil jednoho sedláka se dvěma kravami, když proti mračnům na nějakou píšťalku pískal. To se stalo v Modřejovicích.

1621 – Adam Paur, pekař – Dne 26. ledna pan Aleksandr Krac se 270 koňmi byl tři dni. Item toho dne přitáhly dva praporce pěchoty. Zůstali tu obojí okolo šesti dní: začátek bolesti bylo.

Téhož léta 28. ledna přitáhlo 7 karnet od Zbirova a ráno pět kompanií; 29. ledna 500 koní. Obojího lidu bylo 13 karnet, z těch někteří zůstávali tu dvě noci a někteří jednu noc. Bylo s nimi posvícení; národ byl francouzský a vlašský.

1622 – Jeroným Klatovský. – Dvě léta. – Dne 18. března 2 karnety nejvyššího pána z Vladštejna; jedna zůstala 2 neděle a druhá 3 neděle – Dne 10. dubna 6 karnet nejvyššího de Couché; zůstávaly v městě 4 neděle a dva dny. Tu byla hra … (Z rukopisu jsou tu vyříznuty 2 listy úplně a z hořejší polovice třetího zbyl útržek se jmény rychtářů).

1624 – Jan Slach.
1625 – Jan Rousek.
1626 – Zikmund Tylingr.
1627 – Diviš Samson.
1628 – Adam Moutvička.
1629 – Eliáš Pych.
1630 – Jan Rousek.

1634 – Benedikt Frizl. – Dne 9. září přijely do města 2 kompanie rejtarstva na salvu guardii od regimentu Vilicomského. Lonžírovali ke mně 8 koní rytmistrových a 5 pacholků; dával jsem jim každý den 1 strych ovsa, jídlo, pití do krků. Naposledy asi 2 neděle po 6 říšských musel jsem dávati. Zůstali u nás do 9. října, potom táhli k Slanýmu.

1635 – Jiří Phaenix, dva roky – 28. července ráno táhl skrze město regiment 5 kompanií kyrysarův. Syn Nikův (dopadli pana Adama Moutvičku) musel ukazovati jim cestu.

18. listopadu JMCské rychtář pan Bartoloměj Samson umřel a na den třetí pochován. Leží u sv. Bartoloměje v kůru literátském, vedle nebožtíka p. Václava Kavana z Čejkov.

1637 – Šimon Silvestr Radnický. – Dne 15. června šli jsme sousedi na lov, když JMCská Ferdinand III. toho jména honil za zámkem Křivoklátem. Bylo nás 68 osob a 20 koní. Zůstávali jsme tam až do 19. června. Zabil JMCská s bratrem svým Leopoldem 63 kusy rohaté zvěře.

Téhož léta 4. listopadu byla zde poprava. Utráceli jednoho ovčáka, poddaného pána z Kolovrat, který maje svou manželku s jinou cizoložil, která měla též svého muže se třemi dětmi. Ji též jedno uplácal. Když se narodilo, je od ní ve vřtuše vzal. Nejprve témuž děťátku pravou ruku nařezal a z ní týž zrádce jest krev cical, potom mu hlavičku rozrazil aneb rozvrátil, naposledy do rybníka vhodil. A to děťátko 9 dní v témž rybníce ostávalo. Za to měl odměnu, že jej (kat) kolem lámal a kolem nahoru vyzdvihl. A ona též nejprve byla sťata, potomně v hrobě kůlem probita byla.

1638 – ?? – (Opět vytržen jeden list z rukopisu).

Item hrozní větrové 2., 3. a 4. března ve dne i v noci.

Vznešený jeden astrologus, z města Senia z vlašského rodu pošlý, s nepříjemnou a neveselou novinou do Benátek se přeplavil, a co se léta přítomného 1638 – 25. července, kdež právě slunce na lva vstoupí, díti bude, zvěstoval; totiž: že se vzbouří větrové velicí s hromobitím ukrutným a nám žalostnou novinu a škodu nevypravitelnou přinesou. V první čtvrti měsíce žalostné bude zatmění a za dne jako noc učiněna se strašlivým divadlem a nevypravitelnou hrůzou těm, již tvářnost měsíce spatřovati a na něj se dívati budou. Ti zázrakové teprva spatřeni budou 20. a 29. dne měsíce července. Lidé pak velikými hrůzami a bázní obklíčeni, že s vysokých míst a stavení s jistým zahynutím duší i těla se spouštěti a skákati budou. I povstanou a zbouří se větrové na způsob zemětřesení, kteřížto budou bořiti stavení jako věže veliké, paláce a zámky; stromové s kořením vyvráceni a různo do povětří rozmetáni budou. Též vzteklosti fučení větrův, hluk a skřípění vydávati budou, jako někdy slýcháno bývá mezi lidmi nejednosvornými hlasy křičících a srovnávajících. A že právě toho času slunce na znamení lva vstoupí, kteréžto znamení nebeské horké a suché jest, nejvíce panovati a své oučinky vylévati bude v zemi vlašské, Sicilii, v zemi české, v Praze a v Římě. A proto ta jmenovaná města první jsou, která v zarmoucených těchto časech a dnech nejdříveji škod, neštěstí a zahynutí pokusí.

Vysoká brána

Připravil

Michal Šanda

První z atá čka

Ještě (nás) čeština bolí...

O nebetyčných vzdálenostech

Vzdálenost mezi reklamou a racionalitou je dnes tak velká, že je obtížné upamatovat se na to, že kdysi vůbec měly něco společného. (Neil Postman)

Psát dnes o reklamě, navíc v kritickém duchu, to je jako vynášet ortel smrti nad nebožtíkem. Mimochodem když už jsme u těch ortelů, právě nad reklamou jich bylo vyneseno již bezpočet. Kromě toho, který jsem použil jako motto, s gustem čas od času cituji ten z pera Ludvíka Vaculíka, z něhož v dobrém slova smyslu čpí syrovost zdravého selského rozumu moravské provenience a – jak napsala Olga Sommerová – „odzbrojující logika chytré horákyně“, cituji: „Reklama povyšuje banalitu na cennost. Reklama uráží lidi, kteří poznali, co má v životě jakou cenu, a kazí ty, co to ještě nevědí.“

Že reklamě není nic svaté, se ví už proklatě dlouho: když slyším, jak reklamní šot začíná monumentálním Vivaldiho Čtverem ročních dob, v duchu jen tipuji, zda skončí běloskvoucím hafanem, hltavě požírajícím granule, o nichž výrobce mezi řádky naznačuje, že jejich pravidelná konzumace zabraňuje vzniku maligních nádorů i u lidí, kteří jimi své ochlupené přátele živí, nebo zda pointou bude detail tváře odrostlého „frikulína“ v zšeřelém baru, který si nalévá jakýsi likér, a když sklenku přiloží k ústům, začne se tvářit, jako by mu nezbývalo do pohlavního vyvrcholení než několik okamžiků...

A že je jen otázkou času, kdy se reklama nebude štítit vůbec ničeho, protože konzumní „show must go on“, je jisté, asi jako že Mahmúd Ahmadínežád nikdy nekonvertuje k judaismu.

Na anglickém hodnotícím přídavném jménu „crazy“ není nic tak zajímavého. Mívám ve zvyku projít řadu výkladových slovníků, a tak jsem se ujistil, že se konstruuje výhradně s životnými podměty. Ještě tak „crazy idea“ (ztřeštěný nápad), ale to je asi vše. Není tomu tak vždy, v angličtině je možné užít adjektiva, primárně určeného pro neživotné entity, v druhotném významu i pro osoby (čítankovým příkladem je „difficult“: „difficult book to read“ (= kniha obtížná na čtení) a „difficult child“ (= problémové dítě), přičemž opačný postup je rovněž možný. Před časem jsem v duchu znejistěl: žena totiž Nerovi (= pes, nikoliv problémové dítě) koupila krabici, na které stálo „crazy biscuits“. Avšak mou frustraci z nenaplněného očekávání, která následovala, lze přirovnat snad jen ke zklamání dítěte, jež k Vánocům místo vysněného horského kola rozbalí mapu cyklostezek severovýchodního Mongolska: vyrobeno v ČR... Název těchto pamlsků pro psy je nejspíš „duchovním“ dílem nějaké marketingové „rychlokvašky“ z tuzemské reklamní agentury, která do něj nechtěně projektovala dlouhodobý stav své mysli...

Vidím to úplně před sebou, je to jak pasáž z próz Pavla Řezníčka: poté, co doga najde ve své misce vrchovatě nasypané „crazy biscuits“, neodolá pokušení, skloní k nim hlavu, očichá je a pár jich zhltne. Když projdou jícnem a skončí svou pouť v žaludku, zvedne vyčítavě své důstojné oči a rozmrzele utrousí směrem ke svému pánovi, mírně ráčkujíc: „To se, krrruci, nedá žrrrát! Jsem snad, kurrrva, ňákej krrrejzy rrratlík?!“

Moře je jen mírně zčeřené, pevnina v bezpečné vzdálenosti na dohled, svěží vánek od moře je přímo cítit. Triton pohotově využil jednu z větších vln, která ho mírně nadnesla, a on se v nejvyšším bodě stačil významně pousmát do hledáčku, a už jen tušíte, že si to ten hrdina řeckého bájesloví upaluje dál...

Tím ovšem ta bláznivá kauza nekončí. Pár týdnů nato mi kolega – nic netuše – nabídl k pití tzv. energetický nápoj. Dodnes mu pochopitelně nejde do hlavy, proč jsem při pohledu na etiketu zkoprněl a začal se kuckavě dávit, aniž jsem pozřel – byť slzu –, věřte mi to, nebo ne, stálo na ní „crazy wolf“...

Ještě jeden případ výskytu nádavkem a na dokreslenou coby doklad chronické absence racionálně pojaté kauzální souvislosti mezi zamýšleným a prostředkem k uskutečnění: čekaje na synka v čekárně lékařské pohotovosti jal jsem se brouzdat zrakem po zdech. Kromě očekávaných reklamních plakátů na nejrůznější medikamenty slibujících takřka bezbolestnou nesmrtelnost, padl mi do oka jeden, co se vymykal – byl jediný, jenž nebyl „pro“ něco, nýbrž „proti“ něčemu, a to proti nadbytečnému užívání antibiotik. Člověk by čekal věcný výčet argumentů a odůvodnění, leč to je dnes, v éře nadbytku komunikace, kalibr značně vyčpělý. Ostatně v naší epoše polopatistické vizualizace nic tak překvapivého. Jak příhodně dí geobotanik Jiří Sádlo, „obrázky jsou pro blbce“, koneckonců posuďte sami: pod bezoblačným nebem se v atmosféře kýčovité selanky prohání v zálivu na windsurfingu opálený svalovec. Moře je jen mírně zčeřené, pevnina v bezpečné vzdálenosti na dohled, svěží vánek od moře je přímo cítit. Triton pohotově využil jednu z větších vln, která ho mírně nadnesla, a on se v nejvyšším bodě stačil významně pousmát do hledáčku, a už jen tušíte, že si to ten hrdina řeckého bájesloví upaluje dál... Mám si ten výjev vykládat tak, že vystříhám-li se antibiotik, bude můj triceps srovnatelný, ne-li propracovanější, o bicepsu nemluvě? Že při takové medikamentózní abstinenci dojedu při troše štěstí na širé moře o kilometr a půl dál? Že se odtamtud vrátím s dvěma vlastnoručně vykuchanými žraloky v zubech? Že mě čeká závratná kariéra v uruguayské telenovele?

Znovu a znovu mi nejde na rozum ta propast iracionality zející nejen mezi způsobem zvoleným k dosažení určitého cíle a cílem samotným, ale i mezi „označujícím“ a „označovaným“ („brutální slevy“, „šíleně skořicové lupínky“)...

Útěchou nám snad budiž empirický závěr rozumové povahy z eseje Stanislava Komárka, že totiž *„pro všechno nemusí být důvod ‚rozumný‘, stačí, je-li nějaký ‚nerozumný‘, ale naléhavý“*. Tož konzumní rituál v nejširším slova smyslu vždy „naléhavý“ byl, je a bude.

Zkratkovitě, leč o to přiléhavěji, tuto absenci racionální souvislosti vystihuje skvělý animovaný seriál Simpsonovi v jednom z kratičkých skečů myšáka Itchyho („Svědílek“) a jeho nerozlučného nepřítele-přítele, kocoura Scratchyho („Škrábálek“), v němž střídavě uštědřují jeden druhému ránu palicí, načež po chvilce oba svorně, jako jeden muž, předstoupí a bez sebemenší spojitosti s předcházejícím nabádavě pronesou *unisono:* „Děti, řekněte NE drogám!“

Až mě jednou pověří někdo ze Společnosti přátel žehu, abych vytvořil plakát na nábor nových členů, objeví se na něm parta výletníků u remízku, zalitého slunečním jasem, z nichž jeden trhá maliny, druhý si ulevuje u křoví a třetí rozbaluje namazaný krajíc chleba, zatímco ostatní vsedě jen tak okounějí, s obličeji zalitými potem. Nechápete, proč to všechno? Já taky ne.

Opět velice nevrle

Kdyby nebylo jazyka, neznali bychom dobro ani zlo, pravdu ani lež, příjemné ani nepříjemné. Jazyk nám umožňuje porozumět tomu všemu. Přemýšlejte o jazyce. (Upanišády)

Připadám si, jako bych už páchal nějakou nepředloženost, když se tu chystám napsat další lamentaci nad jazykem poté, co jsem tu měl několikero článků se silně morózní dikcí o tom, jak se z naší mateřštiny vlivem invazivnosti angličtiny stává jakási „czenglish“, jak bez ladu a skladu, bez ždibce pokory, ba s velkopanskou zpupností, tahají lidé z rukávu anglicismy, zaneřáďujíce – mohu-li to tak nazvat – jazykový prostor.

Ještě jednou bych se nad jistým nešvarem přece jen zastavil a tuze bych si přál, aby to bylo skutečně naposledy, neboť – podobně jako se kdysi v souvislosti se státo-

„Jděte na to zpravidla odzadu,“ radíval nám s překladem Vladimír Vařecha, odborný asistent v oboru anglická lexikologie, přednášející nejen nám, ale za války také českým letcům v RAF, který dovedl prozpívat anglicky i valnou část přednášky poté, co si dal špetku do trumpety v baru naproti katedře. Žít dnes, nejspíše by nevytáhl z toho baru paty, jak měl češtinu coby zkušený překladatel rád...

právním uspořádáním vyjádřil Jan Kalvoda – „jsem z toho již vnitřně zjizven“. Navíc, jak pravil Ludvík Vaculík: „Dneska můžeme všecko, ale nic nemá účinek. Svobodou ztratilo slovo váhu.“

Angličtina si přímo libuje v hromadění přívlastků, které jeden po druhém, jakýmsi dominovým efektem, postupně modifikují podstatné jméno stojící na samém konci, přičemž výsledný tvar sousloví bývá pro laika mnohdy bizarně nepřehledný. Léta si je vypisuji, tak s dovolením pár dokladů: The United Nations Climate Change Conference, high-density urban areas, the lowest infant mortality rate, a star-studded high jump event, Manchester City football club supporters, a Copenhagen airline ticket office, a two-year cultural exchange agreement. Že je jich nepočítaně, tak na to můžete vzít jed.

„Jděte na to zpravidla odzadu,“ radíval nám s překladem Vladimír Vařecha, odborný asistent v oboru anglická lexikologie, přednášející nejen nám, ale za války také českým letcům v RAF, který dovedl prozpívat anglicky i valnou část přednášky poté, co si dal špetku do trumpety v baru naproti katedře. Žít dnes, nejspíše by nevytáhl z toho baru paty, jak měl češtinu coby zkušený překladatel rád... Ale zpátky k meritu, tak např. *European Indoor Athletics Championship* by bylo „mistrovství Evropy v halové atletice“ nebo i „halové mistrovství Evropy v atletice“, abych uvedl alespoň některé ze způsobů překladu za všechny.

Čeština se k analogickému postupu ve slovotvorbě rozmachuje povlovně, nicméně vytrvale. Taková „Gambrinus liga“, ač spíše upomene na pokleslé klání pivařů v místní nálevně než na fotbalovou ligu, byla svého času jen nesmělým rozjezdem. Následovala „Chance futsal liga“ – a slovo navíc. Až se stane golf celonárodním sportem, mohla by se jedna ze soutěží jmenovat třeba „VIP golf bum snob divize“. Nebo navrhujete jiné pořadí?

Sport však není zdaleka jedinou doménou této, abych tak řekl, lingvistické vilnosti: pochutnat si teoreticky můžete na „Maggi bramborové kaši“, zatímco ukládat můžete začít výhodně, máte-li založen „ČSOB spořicí účet“. To je však stále zatím střední váha, řečeno rohovnicky. Na těžkou mě upozornil můj přítel z nakladatelství Paseka, když narazil na „Albatros Media cenu čtenářů“, což mají – paradoxně – „na triku“ lidé, kteří mají co do činění s literaturou... Komu žalovat?! Podle slov profesorky L. Duškové z Filozofické fakulty UK, „premodifikace je často nefunkčně nadužívaná, a pak patří k nešvarům veřejného jazyka jako mnoho jiných rysů“.

Lze mít za to, že posledním stadiem hanobení češtiny bude zvuková realizace původem domácích či zdomácnělých slov v souladu se zákonitostmi anglické fonetiky, takže třeba takový „zákrut řeky“ uslyšíme číst již jako [mi:ndr]...

Jeden jediný klad na tom však přece jen shledat možno: konečně se bude číst „po anglicku“, tedy jak patřično, příjmení jednoho vrcholného škůdce z Věcí veřejných, svého času pátravého novináře v kanálu Nova. Ač léta letoucí mate veřejnost svou důmyslně narafičenou identitou nevinnosti, je to ve skutečnosti agent sí aj ej... Je nebezpečnej a je zlej.

Josef Šišo

Autor je středoškolským profesorem v Žatci.

Bunda za všechny prachy

První z atáčka

Tomáš Randák

Další nepovedené léto odešlo náhle a rozpačitě. S několika nádhernými babími dny na konci jako omluvou, i když mrazivé ranní slunce už varovalo.

Právě jedno takové ráno připomenulo panu Vojtěchovi, že nemá zimní bundu. Tu starou rozdrbanou odložil na jaře s těžkým srdcem vedle popelnice pro ještě potřebnější. Jako vdovec žil sám, nemohl se spolehnout na účinnou ženskou pomoc, na rozdíl od většiny vrstevníků. Šťastnějších? Jak kdo...

Kabát nenosil už řadu let, podvědomě připouštěl, že neodpovídá jeho společenskému zařazení, podobně jako třeba motýlek nebo golf. Jako obyčejný důchodce si netroufal zajít do obchodního domu s neuvěřitelnými cenami i po neuvěřitelných slevách a čekat půl roku na novoroční výprodej taky nešlo. Zamířil tedy do nedaleké tržnice, kterou čas od času prošel, aniž by většinou něco chtěl a odnesl. Věděl, že mnoho lidí dělá totéž ve velkých obchodních domech. Obvykle taky nic nekoupí, ovšem za víc peněz a v teple. Pan Vojtěch se v supermarketech s lepkavou reklamou necítil dobře, doma byl tady. Kdysi v jedné lidové písni zaslechl slovo „tržíčko“ a zadřelo se mu do paměti. Rád by onen hebký výraz vyslovil nahlas, aby ho slyšel, ale nebylo před kým.

V tržnici narazil na neznámé místo. Na malém plácku mezi vietnamskými stánky se několik seniorů zuřivě hrabalo v hromadě košil, trenýrek, podprsenek, slipů, šátků, kapesníků, sukní a punčoch položených bez ladu a skladu na dlouhém pultu. Věci se v podstatě prodávaly na váhu, na poslední zastávce před kontejnerem. Na stěnu kůlny u pultu napsal kdosi křídou v dobrém či zlém úmyslu, v obou případech výstižně LOS HADROS.

Nad pultem na ramínku viselo lákavější zboží, asi deset sak a bund. A právě jedna z nich přesně odpovídala představám pana Vojtěcha. Měla nenápadnou vojenskou barvu s teplou vložkou i kožešinovým límcem a slibovala poprat se i s tuhou zimou. Cenovka chyběla, když mu ale prodavačka češtinou prozrazující příslušnost k jinému, měkčímu slovanskému jazyku sdělila cenu, nevěřil svým uším. Sto korun, pouhopouhých sto korun!

Pan Vojtěch okamžitě změnil plán. Původně chtěl uplatnit zažitou orientální taktiku v orientálním prostředí, totiž projít stánky, ukázat, zeptat se, kolik to stojí, pak prohlásit, že se ještě porozhlédne, a při odchodu vyslechnout sumu o něco menší. Ovšem nabídku menší než sto korun slyšet nemohl. U velkého zrcadla na stěně kůlny – kabinku nikde neviděl – si tedy bundu vyzkoušel a zaplatil.

Doma nákup znovu prohlédl, pátraje po nějaké skryté vadě vysvětlující podezřelou výhodnost obchodu. Nenašel nic kromě jedné věci, té si ostatně všiml už na trhu. Zip šel velmi ztuha a neslibovalo dlouhou službu, ale to je dost běžné, často i u nových věcí. Navíc bundu nad ním bylo možné jednoduše přilepit, žádný velký problém.

Pan Vojtěch začal prohlížet kapsy, co kdyby. Kdysi nacházel na chodníku sem tam bankovky různé hodnoty, Jednou v noci u stanoviště taxíků

Řadu let navštěvoval jednou týdně bezvýznamný šachový klub, stárnoucí partu amatérských a netalentovaných milovníků královské hry. Jeden z jeho kolegů opravdu našel peněženku se zajímavým obnosem i nevítanou občankou a druhého dne ji odevzdal policii. Majitel se vůbec neozval, zato přišel děkovný dopis z obvodní správy podepsaný samotným náměstkem kohosi samotného a na nástěnce před radnicí pověsili čítankové povídání o chvályhodném činu občana s plným jménem.

První z dalších čísel

dokonce tisícikorunu. Stalo se to v časech, kdy se za tisíc korun dalo nakoupit podstatně víc než dnes, ovšem za předpokladu, že to bylo v krámech. V posledních letech ale jako když utne. Postmarxistická doba zjevně naučila lidi vážit si peněz a hlídat je.

Pan Vojtěch někdy uvažoval, jak by se zachoval, kdyby našel značnou sumu zároveň s doklady, a tedy s morální povinností vrátit ji. K určitému závěru nedospěl, tušil jen, že jeho další kroky by závisely na velikosti nalezené částky. Přesnou hranici vlastní korumpovatelnosti raději nezkoumal.

Jeho nedotažené úvahy vycházely ze skutečné události. Řadu let navštěvoval jednou týdně bezvýznamný šachový klub, stárnoucí partu amatérských a netalentovaných milovníků královské hry. Jeden z jeho kolegů opravdu našel peněženku se zajímavým obnosem i nevítanou občankou a druhého dne ji odevzdal policii. Majitel se vůbec neozval, zato přišel děkovný dopis z obvodní správy podepsaný samotným náměstkem kohosi samotného a na nástěnce před radnicí pověsili čítankové povídání o chvályhodném činu občana s plným jménem. Díky tomu se nálezce stal v okolí na krátkou dobu slavným. V zemi s tradičně podezíravým pohledem na jakákoli ušlechtilá hnutí mysli však ona sláva nebyla prosta trní. Ano, objevovaly se i úvahy, že šlechetný skutek provedl v jednom z četných stavů opilosti a že mu z bytu 1 plus kuchyňský kout utekla žena znechucená činem tak mužsky nezodpovědným. Přinejmenším to druhé však nebyla pravda, manželka odešla ještě před popisovanou událostí, nikoli z morálních důvodů, ale proto, že muž trávil večery nejen nad šachovnicí, ale především v tavernách.

V kapse uvnitř bundy nahmataly prsty nějaký papír. Nepatrná naděje pohasla vzápětí, když se na světle místo obrázku Palackého, Smetany nebo aspoň Němcové objevil utržený výstřižek novin. Zklamaný pan Vojtěch ho chtěl zmuchlat, v poslední chvíli zvítězila zvědavost. Byla to zpráva z černé kroniky, psaná s gurmánským požitkem nějakého bulváru. Líčila přepadení velkého klenotnictví poblíž centra za bílého dne. Provedli to dva maskovaní muži s pistolemi. Zatímco jedna z přítomných prodavaček upadla do mdlob, druhá duchapřítomně stiskla tajný poplašný systém a vetřelce zdržovala tím, že jim otvírala nové a nové regály. Když policie velmi rychle dorazila, ukázalo se, že pistole zlodějů nejsou žádné atrapy. Muži zákona střelbu opětovali, dobrodruhům se však podařilo uprchnout i s částí lupu, jehož hodnota nebyla v době uveřejnění článku stanovena. Vše nasvědčuje tomu, že jeden z útočníků byl zraněn. Policie žádá případné svědky… Z textu nebylo zřejmé, kdy k přepadení došlo a kde byl otištěn, pan Vojtěch to netušil, noviny nečetl a v té chvíli mu to bylo jedno.

V noci nemohl usnout. S pochopitelným uspokojením nad dobrým kupem se mísila obava, nevysvětlitelná a o to hrozivější. Nakonec vstal, rozsvítil stolní lampu a přistoupil ke skříni.

Jak z ní vytahoval bundu, narazil hřbetem ruky na něco tvrdého u jejího spodního okraje. Už zcela probuzený našel v zásuvce kuchyňského stolu nůžky a odpáral malý kus mezi vložkou a kabátem. Na podlahu vypadla podlouhlá krabička. Otevřel ji a vytřeštěně zíral. Došoural se k ledničce, třesoucí se rukou si nalil plnou sklenici z načaté lahve laciného červeného vína ještě od narozenin a vypil ji na ex.

Když se vrátil, bylo to tam pořád. Jako hříbky z mechu vykukovaly z vaty prsteny, náušnice, náramky, pár náhrdelníků, dvoje hodinky. Pan Vojtěch nedokázal rozeznat pravé zlato od pozlátka, přesto věděl, že blýskavé titěrnosti jsou pravé. A že v životě nedržel v ruce nic cennějšího.

Jednotvárný život osamělého starce skončil, začaly krušné dny. Protože ve svém přehledném bytě nenašel místo dost bezpečné, kam by poklad ukryl, nevycházel ven ani na nákup. Jedl zbytky a málo spal. Zažíval strach člověka poprvé vlastnícího něco, co by stálo za to, aby mu ukradli. Úzkost násobil těsný byt, stále víc připomínal vězeňskou celu. Mnohem lépe by se s ní vyrovnal, kdyby mohl chodit po ulicích, posedět v parku, pozorovat řeku.

Nepochyboval o přímé souvislosti mezi novinovým článkem a ukrytými klenoty. Záhada, jak se dostaly do bundy a jak se bunda dostala na trh, jeho pragmatickou mysl příliš nezatěžovala. Napadlo ho jen, že to třeba souvisí se zraněným útočníkem, třeba ukryl svůj podíl lupu a pak umřel, třeba umřel sám a jeho věci přišly do frcu, třeba…

Podstatné ale bylo, co udělá. Od první chvíle byl rozhodnut nález odevzdat. Provede to ovšem chytřeji než kolega ze šachů, ten trouba. Bude trvat na anonymitě, už jen proto, aby se mu nějaká mafie nemohla mstít. Rozhodně požádá o nálezné. Neměl potuchy, zda nové zákony s nálezným počítají a v jaké výši, doba ho ovšem jako mnoho jiných vedla ke skepsi.

Jak pod nejrůznějšími záminkami oddaloval svůj odchod na policii, jeho úmysl se drolil. Jako velká většina lidí nedokázal ani on přeložit svoje nejtajnější myšlenky do slov. Kdyby to uměl, řekl by třeba přibližně toto: Stojím před volbou, nikoli mezi dobrem a zlem – nic špatného jsem přece neprovedl –, ale mezi odvahou a nerozhodností. Můj život uplynul bez většího hříchu jen proto, že v něm chybělo pokušení. Teď mi osud nebo Bůh nabídl šanci, první a poslední, pozdě, ale přece. Žádná šance není jistota, vždycky musíš vsadit, ber, nebo nech. Tak je to a tak je to spravedlivé.

Od jistého okamžiku byl rozhodnut, už neuvažoval zdali, ale jak. A teprve nyní si začínal uvědomovat, jak těžký pytel si hodil na záda, on, člověk bez kontaktů, zoufale bezradný ve všem, co se vymykalo životnímu stereotypu starého jezevce. Když si ale nerozhodný muž vezme jednou něco do hlavy, cesta zpátky od hlavy k rozumu vede zřídka.

V minulosti nacházel na ulicích peníze, anonymní a bezpečné, série se kontrolují snad jen při loupeži nových bankovek. Nyní měl v rukou kradené a luxusní zboží, žádné konzervy, cigarety či alkohol. I když od přepadení uplynula možná delší doba, případ zjevně vyřešen nebyl, a dalo se tedy předpokládat, že pasti zůstaly nastraženy. Přesto bylo nezbytné šlápnout na místo, kde by mohly sklapnout.

Jenže na jaké místo? Prodejny klenotů vyloučil okamžitě, vazba byla příliš jasná. Nějakou dobu uvažoval o tom, zajít na trh za Asijci, vždy ochotnými a s tajemnými styky. Nakonec i tuto možnost zavrhl. Jakkoli měl ono místo rád, pochopil, že je nebetyčný rozdíl přijít tam koupit potřebnou věc, spánembohem pašovanou, se lživým štítkem světové firmy, nebo chtít prodat zboží nejasného původu za dlouhé peníze, jak se říkávalo ve filmech o vekslácích.

Pomohla mu vzpomínka. Před odchodem do důchodu pracoval v jednom podniku na druhém konci velkoměsta. Naproti byla antikva, pamatoval si ji, jednou tam nabízel dva menší obrazy z pozůstalosti manželky. Nevzali je, obě jihočeské krajinky, odkud žena pocházela, visely stále v předsíni, zevšednělé do neviditelnosti.

Po několikadenním váhání se tam vypravil. Autobusem, obě ruce křečovitě svírající prošoupanou aktovku s pokladem. S úlevou zaznamenal, že zatímco doba drsných majetkových změn zlikvidovala jeho podnik – žádná škoda –, krám se starožitnostmi přežil, a dokonce zvenku vypadá stejně. Dlouho jej zpovzdálí pozoroval, když se ale přiblížil k výkladu, dostal strach. Zdálo se mu, že zapomíná pohádku, kterou si vymýšlel a učil nazpaměť – restituce rodinného majetku, potřeba znát cenu, aby bylo možné spravedlivě ji rozdělit mezi příbuzné, chce se porozhlédnout po kupci, pokud by snad byl zájem… Kdyby se dovnitř hrnuli zákazníci, nejspíš by to využil jako záminku a vrátil se domů, nález odevzdal, nějakou odměnu mu přece majitel vyplatit musí. Leč osud byl neúprosný, za celou dobu nevkročila do krámu ani noha.

Vstoupil. U pultu se nudila slečna, zjevně příliš mladá, aby tam stála už tenkrát, když přišel s obrazy. Namátkou vytáhl z aktovky jednu věc, ale dřív, než stačil vykoktat první větu z naučené role, prodavačka zašvitořila, to je pro pana šéfa, po schodech dolů prosím, druhé dveře napravo.

V suterénu zaklepal a na vyzvání vstoupil. Spatřil kamrlík plný zboží. Od podlahy ke stropu stály, ležely a visely talíře, sklenice, vázy, svícny, hodiny, lampy, vějíře, obrazy, sošky. Půvab jednotlivostí byl poněkud oslaben množstvím, úplně jinak by se vyjímaly ve výloze, zručně naaranžované a nasvícené.

Uprostřed rokokového nepořádku stál holohlavý pán, příliš malý na modrý pracovní plášť nebo naopak, s pronikavým pohledem lidí, které živí oči. Návštěvník usedl na nabídnutou židli a opatrně vysypal na stůl obsah aktovky. Pan šéf přisedl, rozsvítil stolní lampu, vzal do ruky lupu a začal zkoumat klenoty, pomalu, velmi pomalu, kus po kuse. Prohlédnuté kladl na dvě hromádky.

Pan Vojtěch trpěl. Zdálo se mu, že hodiny na stěnách zešílely, doufal, že jejich zběsilý tikot znemožní očekávaný rozhovor. Teprve nyní si uvědomil, jakou pitomost si vymyslel. Restituce, proboha! Restituce skvostů svítících novotou a zrovna tady, kde je obklopovaly předměty starobylé nebo alespoň starobyle se tvářící.

Ale expert se na nic neptal. Dokončil prohlídku, zhasnul lampu, promnul si kořen nosu a dlouho mlčel. Jako doktor před vynesením důležité diagnózy:

„Váš majetek má… poměrně značnou cenu. K přesnějšímu odhadu bych potřeboval podrobnou prohlídku. Obávám se ale, že úplně přesný bych nebyl ani potom. Víte, v naší branži pevné ceny vlastně neexistují.

Vše záleží na okamžité nabídce a poptávce a na spoustě okolností, o jakých laik nemá potuchy. Je mi líto.“

Pan Vojtěch tomu moc nerozuměl, pochopil jen, že chtěl slyšet něco docela jiného. V té chvíli ho ale ovládala jediná touha, okamžitě vypadnout. Už se zvedal ze židle, ale hostitel pokračoval.

„Máte několik možností. Zcela legální je ta přes komisi. Možnost bezpečná, ale zdlouhavá, komplikovaná, někdy vede k nežádoucím výsledkům.“

Návštěvník měl pocit, že na něho v té chvíli jeho protějšek spiklenecky mrknul, ale mohly to být jenom nervy.

„Výhodnější a rychlejší je najít soukromého sběratele. A z řady důvodů je úplně nejlepší, když půjde o cizince. Náhodou je tu na krátké návštěvě můj obchodní partner ze Švýcarska, pozítří se vrací. Přirozeně vám nechci nic vnucovat, ale mohl bych se pokusit sjednat vám s ním nezávaznou schůzku, odhaduji, že by měl zájem o většinu vaší nabídky. Na setkání bych působil jako prostředník a řekněme váš ochránce. Jako obchodník bych od vás požadoval jistou částku, ale věřte mi, milý pane, vyplatilo by s vám to. Souhlasíte?“

Dotázaný váhavě přikývnul. Nebyl si jist, že o kontakt stojí, chtěl by už být jenom pryč.

Starožitník vzal do ruky mobil, odešel za závěs a chvíli tam polohlasně mluvil německy. Pan Vojtěch rozuměl z němčiny jen několik slov, většinou těch zdomácnělých, jazyk ovšem poznal.

Vedoucí nebo snad majitel antikvy se po chvíli vrátil. Oznámil, že dohodl schůzku na stejném místě, zítra po druhé. Návštěvník klenoty znovu přinese a po prohlídce mnohem zevrubnější, než byla ta dnešní, by bylo možné obchod rovnou uzavřít, pokud se na něm ovšem obě strany dohodnou. Bude-li si to prodávající přát, rád poskytne odbornou pomoc, stavovská čest mu nedovolí klienta ošidit.

Před odchodem byl pan Vojtěch požádán o kontaktní číslo. Mobil ani internet neměl, telefon zapřel. Starožitník dál nenaléhal, nezeptal se na adresu a dokonce ani na jméno.

Cestou z obchodu měl pan Vojtěch prázdnou hlavu, sucho v ústech a hroznou chuť na pivo. Ale do hospody nejde jít ani bez peněz, ani se spoustou peněz.

Doma si uvařil čaj s citronem a sedl si s ním do křesla. Usedal do něho málokdy od té doby, co v něm při dlouhé těžké nemoci umírala jeho manželka. Když se setmělo, nerozsvítil. Aby zahnal tísnivý pocit z nezvládnutého setkání, začal poprvé uvažovat, co všechno si koupí, když plán vyjde. S nemilým překvapením si uvědomil, že žádné velké plány vlastně nemá. Nepočítal byt, jámu bezednou, restituovanou. Každým rokem rostla jeho činže mnohem rychleji než valorizovaný důchod. Taky by si měl nutně pořídit něco na sebe, tentokrát nikoli na tržíčku, ale v některém ze supermarketů, v kachlíkové ratejně, kam mnozí chodí v neděli místo do kostela. Hodila by se i nová televize se sportovními kanály, vždycky si přál sledovat anglickou fotbalovou ligu. Internet ne, ten už by nezvládl, ale co takhle…

Stop! Pan Vojtěch poznal, že si píská v tmavém a hlubokém lese. Protože má strach, protože se bojí kroků na chodbě, zvonku, tlučení na dveře. Bojí se, i když k tomu nemá žádný rozumný důvod. Když vyloučí nějakou tu zvědavou kameru za regálem, nezanechal po sobě žádné stopy. Zítra jednoduše nikam nepůjde a neděje se vůbec nic.

Ale v hloubi duše věděl, že to neudělá. A možná už ani ne tolik kvůli zisku, snad kdyby k tomu došlo dřív, kdy moc toužili se ženou konečně vyjet někam za hranice. Ona by věděla, co s penězi, ale sotva by souhlasila se způsobem, jakým k nim přišel. Teď je sám a zjišťuje, že není za co utrácet.

Půjde tam ale z jiného důvodu. V posledních dnech se změnil. Dospěl k poznání, znovu příliš velkému na slovník pana Vojtěcha. K poznání, že každý muž by se jednou měl vzepřít sudičkám a pokusit se sehrát roli, jakou si sám přidělil.

Starožitník může být – a pravděpodobně je – zloděj, krade jako spousta Čechů, s cizáckým kumpánem ho odrbou, no dobrá, ale je vůbec možné okrást člověka o něco, co mu nepatří?

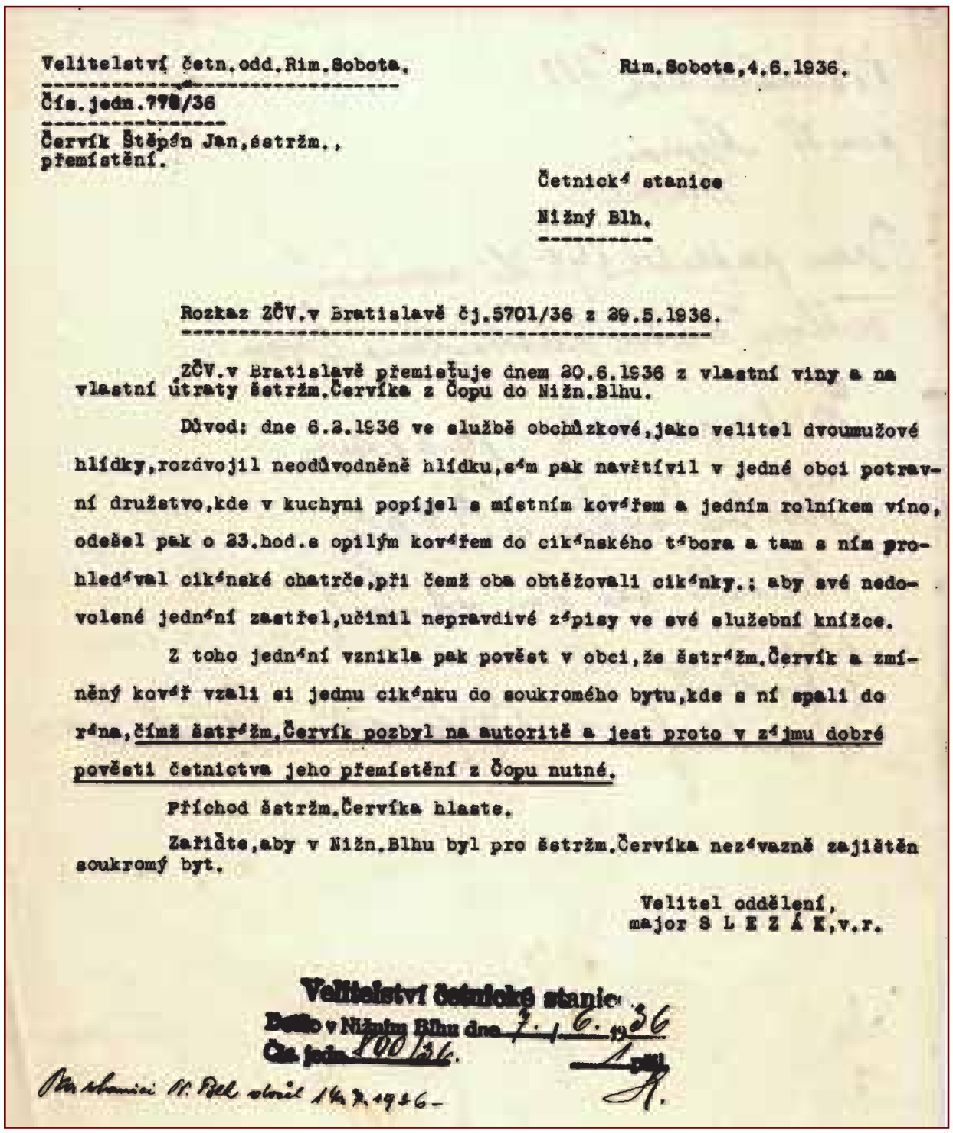
Druhá možnost je ovšem horší. Ten člověk je profík, okamžitě poznal, jaká bije, na nic se neptal. Strach o vlastní kůži ho přiměje udělat to, co je podle zákona jedině správné. A nemusí to být ani strach. Spolupracuje s policií, oni tolerují jeho podvody, on jim na oplátku pomůže, když jsou v koncích. Nikdy to nebylo jinak.

Jinými slovy, zítra na něho bude čekat buď švýcarský sběratel klenotů, nebo čeští sběratelé lidí.

Starému muži se zatočila hlava. V pokoji bylo najednou vedro. Měl by vstát z křesla a otevřít okno. Jenom na chvíli…

Pana Vojtěcha se druhého dne nedočkali. Jak se často stává, dopustil se jedné jediné chyby, banální i osudové. V uplynulých dnech zapomínal na prášky, jimiž několik let krotil příliš vysoký tlak. A zrovna v době, kdy je potřeboval nejvíc.

První zatáčka

Velitelství četn.odd.Rim.Sobota. Rim.Sobota,4.6.1936.
Čís.jedn.778/36
Červík Štěpán Jan,šetržm., přemístění.

Četnické stanice
Nižný Blh.

Rozkaz ZČV.v Bratislavě čj.5701/36 z 29.5.1936.

ZČV.v Bratislavě přemisťuje dnem 20.6.1936 z vlastní viny a na vlastní útraty šetržm.Červíka z Čopu do Nižn.Blhu.

Důvod: dne 6.3.1936 ve službě obchůzkové,jako velitel dvoumužové hlídky,rozdvojil neodůvodněně hlídku,sám pak navštívil v jedné obci potravní družstvo,kde v kuchyni popíjel s místním kovářem a jedním rolníkem víno, odešel pak o 23.hod.s opilým kovářem do cikánského tábora a tam s ním prohledával cikánské chatrče,při čemž oba obtěžovali cikánky.; aby své nedovolené jednání zastřel,učinil nepravdivé zápisy ve své služební knížce.

Z toho jednání vznikla pak pověst v obci,že šetržm.Červík a zmíněný kovář vzali si jednu cikánku do soukromého bytu,kde s ní spali do rána,čímž šetržm.Červík pozbyl na autoritě a jest proto v zájmu dobré pověsti četnictva jeho přemístění z Čopu nutné.

Příchod šetržm.Červíka hlaste.

Zařiďte,aby v Nižn.Blhu byl pro šetržm.Červíka nezávazně zajištěn soukromý byt.

Velitel oddělení,
major S L E Z Á K,v.r.

Velitelství četnické stanice
Došlo v Nižném Blhu dne 7. 6. 1936
Čís. jedn. 100/36.

Stopa historie číslo dvě

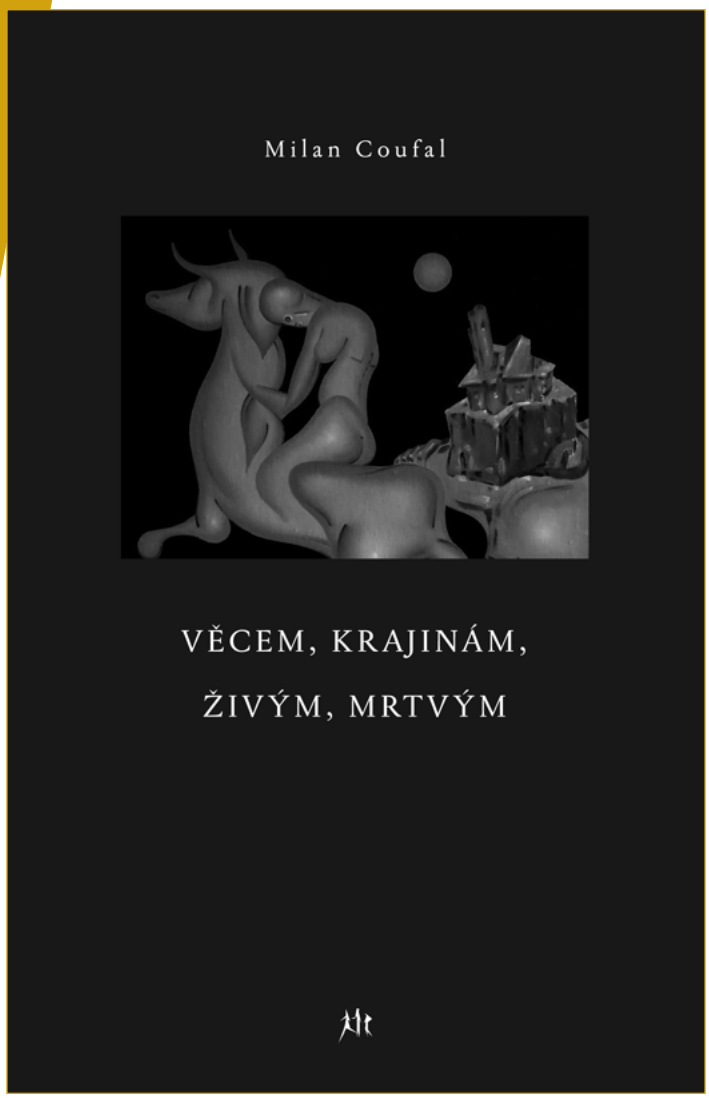
Druhá zátačka

Přečteno

Když lidi nečtou, a prý nečtou, musí za ně číst jiní. Nakonec proč by nemohli existovat profesionální čtenáři, kteří by za úplatu četli pro druhé.

Četba, s. r. o., čteme za vás a pro vás! Přivezte nám svoje knihy, my je za vás přečteme (očteme vám je) a zase si je můžete odvézt. Množstevní slevy, rychlostní příplatky. Podle vašich požadavků pak vypracujeme závěrečné zprávy, jež budou opatřeny kulatým razítkem.

Mohlo by to vypadat třeba takhle:

Zaprvé

Je konec dubna, a já už mám první nominaci na nejzajímavější titul roku. V roce 1998 vydal Milan Coufal v nakladatelství Host soubor *Texty*, nakladatelství Dauphin mu nedávno vydalo druhou knihu s názvem *Věcem, krajinám, živým, mrtvým*. Žádné mnohaposchoďové dorty s pointou jako třešní na svrchní polevě, žádné vztahové účetní knihy s výčitkami, počínaje finanční nejistotou a konče sexuální prázdnotou. Zákaz planého mudrování. Jen *žabince slov*... Samozřejmě to není fér, vydávat knihy bez příběhů, jen drtě umleté mlýnskými kameny obou hemisfér, ale my Čechové jsme přece kutilové, a ty sítě, ta přediva jsme si tam schopni domyslet. Protože podstatný je materiál, fundament, základ. A Coufal se připravoval pečlivě. Když nemusíte nebo nechcete domýšlet, karikovat jádra výpovědí, čehož se většina z nás nechce vzdát, když jste ochotni nechat nápady neopracované, bez ondulace, to je pak ohromný prostor svobody.

Můj život je z velký části mechanický opakování. Otravný a ubíjející.

•

Venku mrzne, pod sněhem listí tlí, v norách, v pelíšcích a hnízdech se k sobě tisknou zvířátka, třesou se a sní. Zatímco na schůzích, v přetopenejch zasedačkách, debatujou upocení lidé o svých volebních sračkách.

•

Země je zabalená do mozkových blan nebe.

•

Ne v knihách života, ale na křídlech jepic je vyrytý moje jméno.

•

I stálej host má někdy právo nepřijít.

•

Když se obětuje beránek a teplá krev stříká, je to řezničina.

•

Nejcennější jsou ty informace ze záhrobí.

•

Nikde nikdo, ale slyším dupot. Že by mé neklidné srdce zase obcházelo kolem?

•

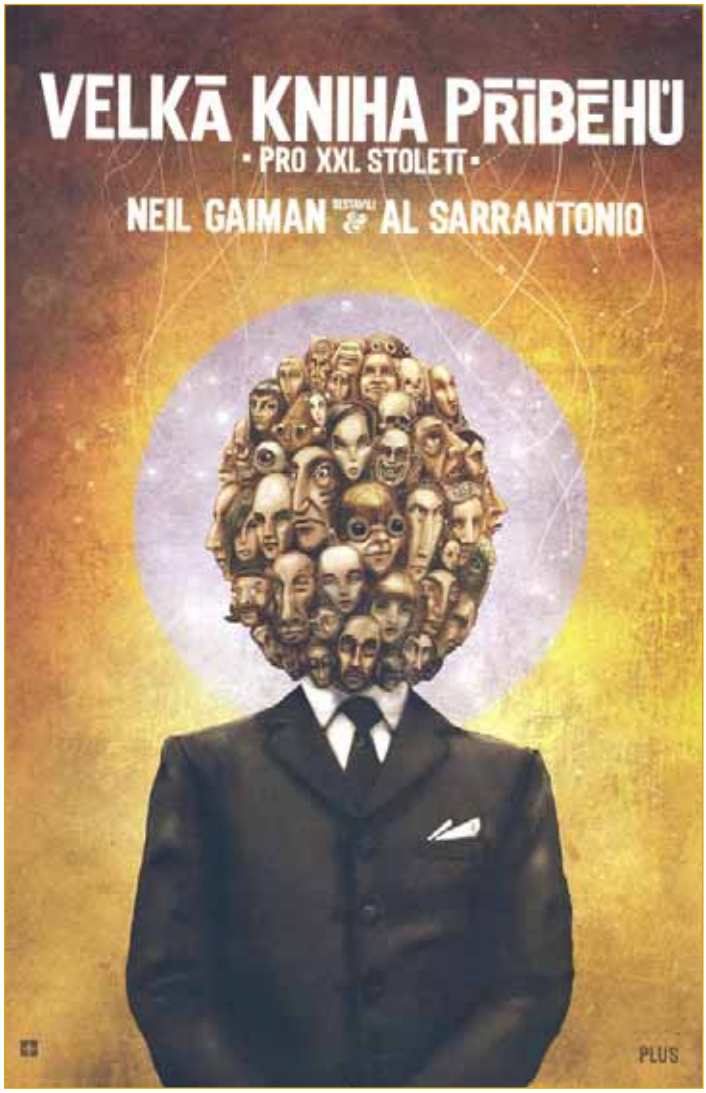
Vypařování srdce způsobuje přetlak v útrobách.

•

Doktorka mě napíchla na vidličku, vytáhla z vody a řekla: „Tebe budu muset ještě dlouho vařit.“

Zadruhé

Sestavovat v současné době antologie.... Je to reálný podnik? Vznikne tak nadhodnota, kvůli které jsme schopni se tohoto podniku jako čtenáři účastnit? V nakladatelství Puls nedávno vydali *Velkou knihu příběhů pro XXI. století*. Editoři Neil Gaiman a Al Sarrantonio se rozhodli při jejím sestavovaní postupovat trochu jinak, než je obvyklé. Oslovili autory z různých žánrů, aby příběh vysvobodili ze zajetí pěstovaných hranic, literárních obvodů. Toto je detektivka, toto je fantasy, toto je science fiction, toto je klasika. Žádné takové, milánkové, do jednoho hrnce patříte. Podstatná je otázka, která bývá vyslovena při zadrhnutí, zastavení vy-

právěného příběhu: Tak už sakra jak to bylo dál? No tak, co bylo pak?

Téměř třicet autorů, nejzvučnějšími jmény jsou asi Joyce Carol Oatesová a Chuck Palahniuk, napsalo texty, o nichž si myslí, že by při jejich prezentaci mohla taková pátrací věta zaznít. Ne vše se povedlo, dle mého tak třetina by tam být nemusela. Ale proti gustu nic špatného! O překlady se postarali abecedně Vít Bezdíček, Jitka Cardová, Mirka Kopicová, Richard Podaný, Ivan Ryčovský a Hana Zahradníková.

Mně se třeba líbila nenápadná povídka Michaela Moorcocka, autora píšícího fantasy a science fiction, *Příběhy* (překlad Ivan Ryčovský). O osudech několika kamarádů literátů, kteří vstupovali společně do života s tím, že právě jim se podaří prorazit. V Příbězích je zajímavější samozřejmě to o litera-

Téměř třicet autorů, nejzvučnějšími jmény jsou asi Joyce Carol Oatesová a Chuck Palahniuk, napsalo texty, o nichž si myslí, že by při jejich prezentaci mohla taková pátrací věta zaznít.

Část textu je věnována Karlu Weinfurterovi (1864–1942), který je kromě činnosti překladatelské znám jako spiritus agens českého, či možná lépe pražského okultního života. Kdyby žil dnes, měl by nejspíše vlastní televizní kanál a k tomu síť prodejen, kde by potřebný člověk sehnal sušená netopýří křídla...

tuře, ne o sexuálním životě, chlastu a drogách.

„Antologie“ byly pokusy pulp magazínů vypadat sofistikovaněji díky abstraktně expresionistickým přebalům a cool názvům, ale já jsem vyrostl na skutečných pulpech s působivými obrázky a řvavými podtituly (Donnna byla dáma, co si dovolila dost – Perry byl polda, co prahnul po pomstě). *Neměnila se kvalita děl, pouze prezentace.*

(...)

V roce 1964 existovalo už jen pár povídkových magazínů a i ty byly většinou žánrově zaměřené. Otiskovaly romantiku, válečné dobrodružné příběhy, detektivky nebo sci-fi. Kdo chtěl publikovat a dostat zaplaceno, musel své dílo uzpůsobit, většinou tak, že do něj neobratně vecpal obhajitelnou zápletku. Člověk si tím přivydělal a přiučil se. Nechtěli jsme psát to, čemu jsme říkali Englit-fic: tento proud se zrodil na univerzitách a stylem i tématy mizerně napodoboval velké modernisty. Chtěli jsme psát něco, co by bylo životné jako dobrá komerční tvorba, a zároveň co by odráželo nálady a události naší doby. Něco, co by čtenáře opojilo nadšením a angažovaností jako Proust a Faulkner, ale z čeho by zároveň na každé stránce čišela disciplinovaná vitalita žánru.

Někteří z nás mluvili o „obousměrné dálnici“, která by sjednotila brak, střední proud a vysokou literaturu. Určitě jsme nebyli jediní, kdo trpěl podobnými frustracemi a koho z aktuální nabídky neuspokojovalo nic. Už celé věky se diskutovalo o takzvaných dvou kulturách. Říkali jsme si: proč bychom je nespojili zrovna my? Budeme psát pro čtenáře, který něco ví o poezii, malířství či fyzice a má rád Geralda Kershe, Elizabeth Bowenovou a Mervyna Peaka, budeme mísit realismus s groteskou a budeme to dělat elegantně a výmluvně. V roce 1963 jsme vydali v antologiích pár ukázek a spolu s Billym Allardem a Harrym Hayleym, mými nejlepšími přáteli mezi spisovateli, jsme plánovali „křídový“ velkoformátový časopis, který by sdružoval grafiky, malíře, vědce a básníky, ale nakladatelé samozřejmě kroutili hlavou už jen nad cenou kvalitního papíru.

Zatření

Když se někde objeví jméno Josefa Váchala, obchodníkům se zaleskne zlatá mžurka v oku, protože vědí, že by z toho mohly být nějaké „vostré“. Váchal se stal tvrdou měnou, přestože toho v životě „spáchal“ nepočítaně. Není to sice taková jistota jako třeba Reynek nebo Boudník, ale kdo si počká, ten se dočká.

Těm ostatním, kteří na jeho velké barevné tisky nemají, zbývá koupit si nějakou jeho knihu. Po *Šumavě umírající a romantické* je teď k mání další opus: *Jos. Váchala: CESTA SLOVENSKEM S A. CALMETEM ord. S. B. aneb Theorie wampyrismu. Díl první. Díl druhý.* Nakladatelství Gallery místo faksimile (originál je v *Památníku národního písemnictví*) připravilo pro čtenáře schůdnější cestu: oba díly knihy jsou vydány v tiskové podobě, celostránkové kresby a ostatní kresbičky jsou připojeny za textem.

Celé dílo je „zákeřným“ spojením Váchalových libůstek, přírodovědných, ještě lépe v tomto případě dendrologických, a pak těch metafyzických v obskurním kabátě. Část textu je věnována Karlu Weinfurterovi (1864–1942), který je kromě činnosti překladatelské znám jako spiritus agens českého, či možná lépe pražského okultního života. Kdyby žil dnes, měl by nejspíše vlastní televizní kanál a k tomu síť prodejen, kde by potřebný člověk sehnal sušená netopýří křídla stejně jako tibetské modlitební mlýnky. V díle je Weinfurter nazván radou Kromfundelem.

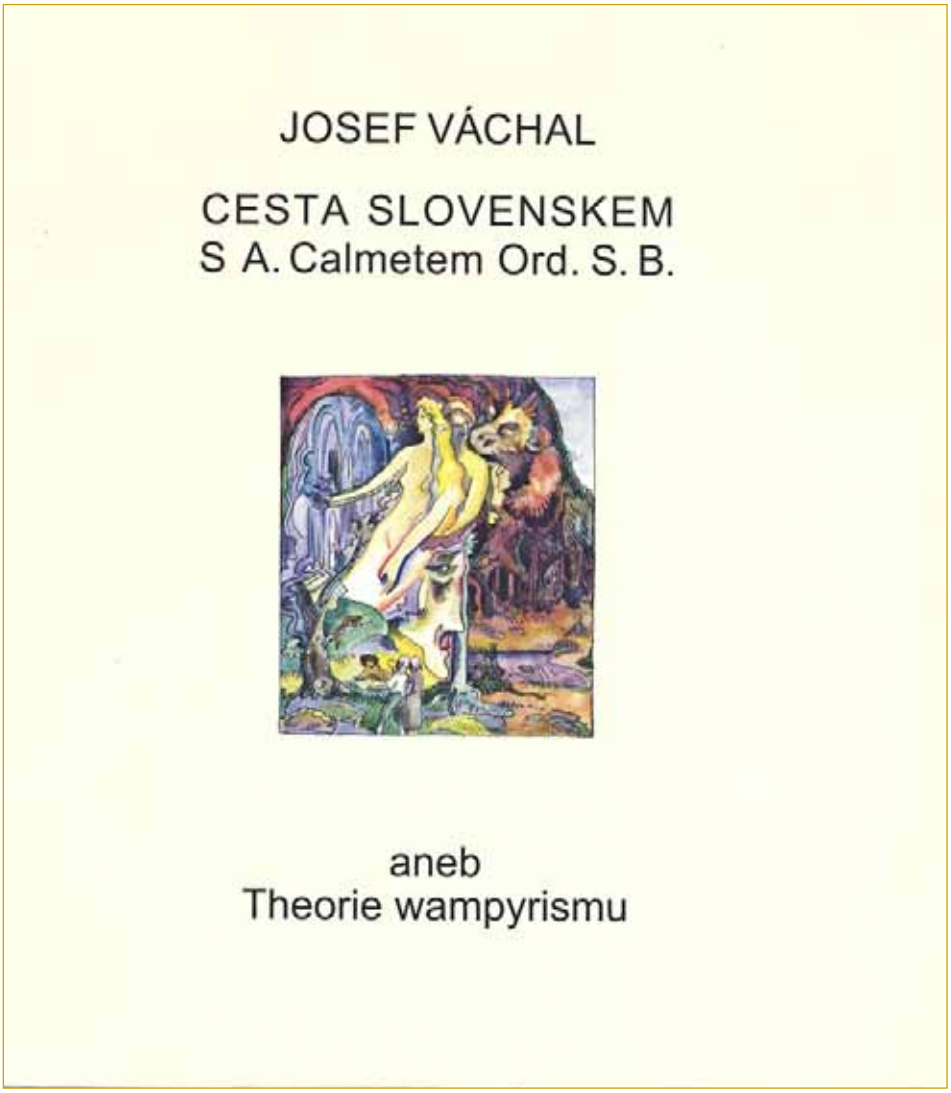
Nebylo oboru s povoláním Kromfundelovým nesouvisejícího, aby v něm dobrý tento muž nevynikl a do jisté míry slavným se nestal.

Známý předák katolické strany lidové prohlásil kdysi, že rada Kromfundel je typickým zjevem metafysického hochštaplerství a dokonalou stvůrou Beliálovou, poslanou na zem ke zkáze duší. Uznávám plně pravdivost tohoto klerikálního výroku; zbývá mi pouze portrét páně radův doplniti, neboť všestrannost vzdělání radova nemnohým současníkům tak dobře jako mně známa byla.

V prvé řadě podotýkám, že minulost páně radova zůstane navždy rouškou zahalena a že bude lépe nemluviti ničeho o mladých létech Kromfundelových.

Ať věří též jako zbožné ovce z ovčince církve páně Kromfundelovy, že týž je pokračovatelem života slavného dobrodruha Balsama, ti, kdož udiveni zůstali nad dřívější řadou povolání páně Kromfundelových, jimiž v začátcích svých chléb sobě vydělával! (...)

Těžko bývalo nezasvěceným určiti, kde v činech radových ukazují se dokonale užité okult-

ní síly či projevuje se pouze některá ze slabých stránek člověka. Neboť rada Kromfundel dovedl podivuhodně smísiti živel erotický s mystickým; kde končil Satan, tam začínal Satyr.

Pozoroval jsem během naší známosti kterak náboženské prvky nitra Kromfundelova ponenáhle přijímají satyrické emenace sexu celkem vždy dobráckého výrazu a sadismu daleké, na úkor veškerých mystických vznětů radovi vrozených a shledal jsem dále, že kult Venuše býval jemu více než slabou stránkou.

Rada Kromfundel na tomto poli dědkovatěl, což znamená, že všímal si více, než bylo slušno mladých, škole neodrostlých dívek.

Začtvrté

Jedním z výsledků roku 1989 byl pro mě také konec potřeby číst informace z hudebního života. Muzika byla všude kolem nás, stačilo jen zatahat za struky, stačilo jen podojit. Jediné nadšení z existence časopisu *Rock & Pop* pomalu vyprchávalo. Důležitější bylo sledovat plakáty a chodit do začínajících hudebních antikvariátů.

Jediné tři zdroje, které ve mně dokázaly vyvolat iluzi, že když je nebudu sledovat, tak o něco přijdu, byly *Konzerva / Na Hudbu*, *Ticho* a *His Voice*. První dvě „média“ měla jepičí život, His Voice se drží dvanáctý rok, ale zda ho přežije, není jasné. Jestli je něco důstojným nástupcem „Jazz Bulletinu“ Jazzové sekce, pak tento dvouměsíčník, který vydává Hudební informační středisko. Od letošního roku jsou recenze a aktuality přesunuty na web (www.hisvoice.cz), časopis má trochu pozměněnou grafiku, menší formát a je tištěn na jiném papíře, ale není to ke škodě věci. V roce 2012 již vyšla tři čísla. Ve druhém je velký blok věnován muži jménem John Cage, jenž je jedním z těch, komu se povedla hudební revoluce (viděno z odstupu). Nicméně pro literáty je zde neobyčejně zajímavý text Jiřího Špičáka *Dekadence neumětelů. Láskou k neschopnosti*.

„Když se umělec naučí svoje řemeslo příliš dobře, začne produkovat slizké umění“ – *citát amerického konceptuálního umělce a minimalisty Sola LeWitta dobře ilustruje jednu z velkých tendencí, kterými umění v posledních desetiletích prošlo. Je to odklon od dokonalého (a tedy nedostižného), větší sepětí člověka umění dělajícího a umění přijímacího, vymazání hranic mezi rolemi.*

Ideový proud, mající i v dnešních dnech zástupy zapálených odpůrců, napadá základní (a významově pokroucenou) tezi, že „umělec musí něco umět“. Figura umělce coby člověka, který sestupuje k obyčejným lidem s nabídkou buď artefaktu (obrazu, sochy), nebo hlubokého prožitku (hudební skladba) se stále více rozpouští v extrémně demokratizujícím principu – o tom, kdo bude umělec a bude jako umělec vnímán, nemusí rozhodovat míra talentu (nebo ono oblíbené mytické „políbení múzou“), ale pouze vlastní aktivity konkrétního člověka.

Špičák pak píše o Jeanu Dubuffetovi, zpěvačkách Florence Foster Jenkins a Elvě Miller, skupině The Shaggs či o hudebníkovi Wesleym Willisovi.

Hudba formálně dokonalá a vybroušená uchvacovala v době, kdy člověk hledal útěk od pokleslého ke vznešenému. V čase přesycenosti, nadprodukce a v dobách, kdy je značná část forem západní hudby vyčerpána, ale člověk naopak utíká zpátky – k lidem, kteří jsou stejní jako on, neobdařeni talentem, znechucení dokonalostí těch uměním osvícených. Utíkají k hudbě, ze které nade vše ostatní ční především touha tvořit. A pak je vlastně nedůležité, co a jakým způsobem.

Jakub Šofar

Druhá ata čka

Sebrané spí si Michal Šanda

nezapomeňte si tu kufr

klobouk na věšáku je nebožtíka Drahokoupila. předloni pod mostem v Nymburce ulovil sumára. měl dva metry. Drahokoupil. on byl po fotrovi obr. sumár měl 20 cm. to je ta čudla co plave támhle u pípy ve flašce od nakládanejch hermelínů. aby ale nedošlo k mejlce a třeba jste si nemyslel že tady s vámi celou tu dobu krafám z rujný zvědavosti – mně je krajcvajc buřt co v tom kufru máte. mějte si v něm třeba fofry do saxofonu kdepak ani zahrát neumíte a vlastně je to dobře všechno to stojí za pendrek dneska už v hospodě nejsou příběhy jako za Hrabalovejch časů. tady maximálně lokálem proběhne Štorkánův kocour Regner ho nakopne dřív než mu Bedrna stihne pod stůl hodit šlupku od tlačenky. u toho se vedou běžný řeči o životě trupelnatý až ouvej. že v kuchyni nad kastrolem segedýnu kuchař prcá pinglici vy nemůžete vidět. to poznáme my štamgasti podle výčepákova rozmrzelýho ksichtu.

fotograf Bér

našteloval aparát podíval se do hledáčku a seznal že na tuhle obskurní podívanou

bude potřebovat širší objektiv.

„kterej?“ houkla na něj po domovnicku Fejfarová.

byla domovnicí v domě kde byl fotografický ateliér

a občas mu dělala asistentku.

čas od času ho vyblafla.

Béra

toho fotografa.

„no kterej?“ Fejfarové docházela trpělivost.

„číslo tři!“

to neměl Bér říkat. tři kriminálnické kreatury s vycinkanými úsměvy

se zašklebily od ucha k uchu.

ti lotři byli tři: Oldřich, Dětřich a Bedřich

a domnívali se že volá na ně:

„cheese! lotři.“

tohle poangličťování – jako by nestačilo vyletí ptáček.

zatřepetal by křidélky a

frrrrrrr!

a bylo by po všem.

nedoslýchavý Dětřich slyšel jenom:

čís?

a způsobně Bérovi odpověděl že je Chuderů z Kroměříže, Práčská 22.

Oldřich vytasil kvér a Béra zastřelil.

„né!“ zaječela Fejfarová.

beng! štěkl kvér a šla za Bérem.

Bedřich: „jak moh vědět že jsme lotři a že chceme fotku na falešný legitky?“

Dětřich: „to ses ho měl zeptat dřív než ho Oldřich odkrágloval.“

Oldřich: „prozradí nás a potom rozumuje.“

beng! projektil z Dětřichova kvéru ho čísl. otři

si krev a pal. velel lotrům pud.

beng!

beng!

beng!

a byli dead.

Baron Choura

Byl starý mládenec a obrovský jedlík. Měl svoji zvláštní hantýrku, znal jenom málo slov a mluvil těžce a trhaně. V jeho řeči znamenalo: alác – voják, panáček – kněz, činčí – slečna, rak – čert, tút – kořalka, azička – kráva aj. Chtěli-li si v městečku užít švandu, uvázali na provázek deset buřtů tak vysoko, aby musel vyskočit. Svázali mu ruce dozadu a řekli: Chouro, to je tvoje. Sněz to! Choura skákal a snažil se zachytit buřt zubama. Býval celý zpocený, než se mu podařilo všechny strhat. Závěr si z podivného baronova počínání učiňte sami, my vám jenom napovíme, že Hermenegild Roušar, pokladní fy Vaňha, obchod rybami sladkovodními i mořskými, Václavské nám. 43, od května roku 1913 do srpna 1942 neomeškal zbůhdarma maroděním byť jedinou pracovní hodinu.

elegie?

to slovo přede mnou nevyslovujte! od římskejch elegií Commentarii de Bello Gallico, pokud jste aspoň trochu sečtělí v historickejch publikacích latinskýho rázu, tak mi rozumíte po český elegie na Sibiři. jačího býka viděl jsem rohama trhat stěny jurty mrmlal šaman zchlastanej vodkou se probral mžoural jedl by prostě šaman na dojezdu po transu. na sobě plášť z bílý kůže s černýma ornamentama. černá a bílá. černá a bílá jako potrhanej černobílej film hrčící v promítačce ukradený na festivalu v Cannes agentama Čeky při projekci Křižníku Potěmkin. po zasněžený pláni se míhaly černý ukoptěný postavy ten vystřelil ten naproti sebou sek to říjný šílenství jačích býků děje se z přetlaku ale že po boji zůstal na střelama očesaným pahýlu borovice naražene chlap to už je libidózní perverznost. stažený kalhoty přimrznutý. bagančata ukradený. vytřeštěný oči. otevřená pusa do výkřiku – a nic. ticho. jenom promítačka hrčí. černobílej film je němej. křik odvál buran. vítr. vítr. vítr, ach vítr! ty umíš šamane lítat s větrem? čekista čerstvě nabytým bagančetem vykopnul spoutanýho šamana z aeroplánu. leť si! řekněte přede mnou ještě jednou elegie a nebudu se znát. jelikož ale elegie má bejt dlouhá povím vám na přidanou o mým pradědovi Božetěchovi. v Elegiobance si vyzved dvacet korun a koupil si v trafice viržinko.

Smrt krásných básní

Holan seděl, jenom mrkal očima a prohlížel si mého tátu. Bylo jasný, že s ním nepůjde,

černá a bílá. černá a bílá jako potrhanej černobílej film hrčící v promítačce ukradený na festivalu v Cannes agentama Čeky při projekci Křižníku Potěmkin. po zasněžený pláni se míhaly černý ukoptěný postavy ten vystřelil ten naproti sebou sek to říjný šílenství jačích býků děje se z přetlaku ale že po boji zůstal na střelama očesaným pahýlu borovice naražene chlap to už je libidózní perverznost. stažený kalhoty přimrznutý. bagančata ukradený. vytřeštěný oči.

A posílal Proška i Holana ke všem čertům. Rozhodl se jít dál, už nikdy se nepodívat na tu bílou chalupu, sbalit celtu, nářadí a jet domů beze všeho. Ale na začátku cestičky to přece jen nevydržel a otočil se.

Oči obou dvou se střetly. Dívaly se na sebe dlouho, snad celý věk, světla v nich zhasínala a rozsvěcovala se, a co si říkaly, to se nikdo nedoví, protože jsou oba mrtví, a i kdyby byli živi, nikdo by se to nedozvěděl, protože oni sami to stejně nevěděli.

nešel nikdy s nikým. Můj tatínek ho znovu poprosil, jako neprosil nikdy nikoho, ale marně. Říkal mu Holane, Holanečku, ale bylo to zbytečný. Pak už začínal být zoufalý a byl na pokraji toho stavu, kterému se říká šílenství. Vyndal z kapsy tu malou plátěnou hvězdu JUDE a ukazoval ji Holanovi.

„Jsem žid a potřebuju pro mý báječný kluky báseň a ty mi ji musíš opatřit!“

Pak mu tekly slzy, otočil se a šel k pěšince, vedla na ostrov. A posílal Proška i Holana ke všem čertům. Rozhodl se jít dál, už nikdy se nepodívat na tu bílou chalupu, sbalit celtu, nářadí a jet domů beze všeho. Ale na začátku cestičky to přece jen nevydržel a otočil se.

Oči obou dvou se střetly. Dívaly se na sebe dlouho, snad celý věk, světla v nich zhasínala a rozsvěcovala se, a co si říkaly, to se nikdo nedoví, protože jsou oba mrtví, a i kdyby byli živi, nikdo by se to nedozvěděl, protože oni sami to stejně nevěděli. Snad nadávali na básnický život, snad na židovský, ale to je všechno snad. Holan vstal, protáhl se a šel líně za mým tatínkem.

Můj tatínek šel po té úzké stezce nad řekou ke stráni a před ním tři kroky kráčel Holan. Na ostrov už nebylo daleko. Skupina habrů, pak chomáček slabých bříz s močálovitou barvou listí a potom už duby. Holan se zastavil. Spatřil báseň.

Ještě byla možnost vrátit se, Holan by to udělal. Ale tatínek vzal jeho hlavu do dlaní a zašeptal mu tu zabijáckou větu:

„Holane, bež!“

Není dobré mít přesně spočítané velbloudy v karavaně

může vám cestou v poušti jeden zemřít a potom by vám chyběl; tvrdí Tuaregové.

louskání křupavých nedomyšlení

kde je ten erotismus? asi uvnitř za dveřma anebo je to všechno zase jinak, než si myslím, a není éros nikde jenom v okouzlení bez estetična vychrtlý a vydutý prostě nazouvák lžíce kterou se nejí ale dostává se skrze ni do bot. takovou jsme kdysi měli. Nyní co není stačí mi prst a jsem tam taky. jenomže kde? to právě je tím míň jistý čím víc se to zdá na beton. projedu křižovatkou a za mnou siréna a policajti a odkdy se jezdí na červenou. což mě dožralo tuhle trasu točím denně osmkrát. jak blikne zleva v Karmelitský červená jde semafor na volno pánové s prominutím neučte kohouta kokrhat. a policajt: co děláte za zaměstnání? já: co to je za otázku? tramvajáka a on: se koukněte v čem sedíte. a do frasa! já jel v autě. mně už se snad nikdy nerozcvrlikají vrabčáci na mým veškostnu.

Uhlídáš-li hada před sv. Jiřím,

srej mu hlavu mincí, a když najdeš při cestě tři zrna hrachu, vsaď je do tý hlavy, a když ten hrách vyroste, z toho prostředního zrna ten květ otrhej a udělej z něho věnec, a kde ti s hlavy spadne, teda tu kopej, s boží pomocí, tu kuli najdeš, která nemine cíl. Ty pak druhý zrna nech, ať dozrají, potom ty lusky otrhej a ten hrách spal na prach. Do flinty vsyp. Střel a tref!

zalezl jsem pod stůl

a kovář do něj bušil kladivem a hořeli stůl i kovotepec. ten slepej virtuoz na kovadlinu netušil že bouchá do mojí hlavy. narušil mi

ránami a otřesem celou levou stranu mozku a já potřebuju zapojit tu střední. z kováře zbyl prach a popel nedožraná koza sbírka orlích peří dvacet vycpaných motýlů. popel tohoto dobráka jsem hodil jak si přál do studně. ovečky už jsi nakrmil? padá podvečer a to se na kolejích začnou šmrdolit pčíkancové anžto se jak známo trempům pravověrnejm na kolejích sráží rosa a tu oni sosají a labužničí stopový prvky Fe+ a As fald z pražců ergo kladívko mašinfíra Nedorost nemá odvahu či srdce je přejet a cestující co čekají v Chloumku na rychlík ve 12:47 si už zvykli že ho předjede panťák v 15.02 ale jak nad tím dumám vzhledem ke skutečnosti že je na našem nádraží jediná kolej je to nějaký zašmodrchaný. jako tenhle uzel. no to mi poser prsa proč já mám uzel na šnuptychlu? hepčík! tohle vypadá na pořádnou chřipajznu.

Fiesta (a moře)

Oba protivníci jsou proti sobě na dva kroky. Hemingway mává mečounovi před očima červeným šátkem, pozdvihuje ho a zase ponižuje. Mečoun se vyřítí po vlajícím šátku. Hemingway při útoku mečouna sehnul šátek k zemi a sám lehkým pohybem se uhnul. Mečoun ho minul. Hemingway znova mává šátkem mečounovi před očima, dotýká se mu šátkem ploutví, a podle pohybu šátku mečoun hází hlavou. Hemingway zahrává si s mečounem jako hoch s ratlíkem. Tak se zdá divákům, a tak se to opakuje asi dvě minuty. Mečoun se po tomto zahrávání stal zkušeným a chápavým, že brzo bude útočit přímo na Hemingwaye a ne na šátek. Divoce koulícíma očima pohlíží na svého protivníka. Hemingway čte mečounovi na očích zlý úmysl a šátek svinul a chopil se kordu. Stojí tu nyní nehybně jako socha, s kordem v pravici. Namířil kord vodorovně proti mečounovi, rukojeť drží u svého pravého spánku. Malé nedopatření, nevhodný pohyb, falešné vykročení, nahodilá neopatrnost – a má mečounův meč v těle. Je hrobové ticho, všichni tají dech. V tom mečoun rychlostí blesku sehnul hlavu k útoku a řítí se dopředu proti kordu. Hned je vidět, jestli bylo bodnutí dobré (buena estocada), tj. proniknul-li kord mezi hlavou a hřbetní ploutví až do srdce. Mečoun zůstal jako zkamenělý. Oči mu tuhnou, obracejí se v sloup. Smrt přichází. Bravo! Bravo! burácí řev v aréně. Hemingwayovo mistrovství vzbudilo nekonečný potlesk. Z obecenstva mu házejí do zápasiště pomeranče, cigarety, tobolky s mincemi, triedry, špacírky, vějíře, náhrdelníky, kravaty, kapesníky, zapalovače, rtěnky, polštářky, květiny, prsteny, slunečníky, rukavičky, hodinky, klobásy uzrálé v komoře.

Sebrané spí sy *vyšly v Nakladatelství Petr Štengl.*

Oba protivníci jsou proti sobě na dva kroky. Hemingway mává mečounovi před očima červeným šátkem, pozdvihuje ho a zase ponižuje. Mečoun se vyřítí po vlajícím šátku. Hemingway při útoku mečouna sehnul šátek k zemi a sám lehkým pohybem se uhnul. Mečoun ho minul. Hemingway znova mává šátkem mečounovi před očima, dotýká se mu šátkem ploutví, a podle pohybu šátku mečoun hází hlavou. Hemingway zahrává si s mečounem jako hoch s ratlíkem. Tak se zdá divákům, a tak se to opakuje asi dvě minuty. Mečoun se po tomto zahrávání stal zkušeným a chápavým, že brzo bude útočit přímo na Hemingwaye a ne na šátek. Divoce koulícíma očima pohlíží na svého protivníka.

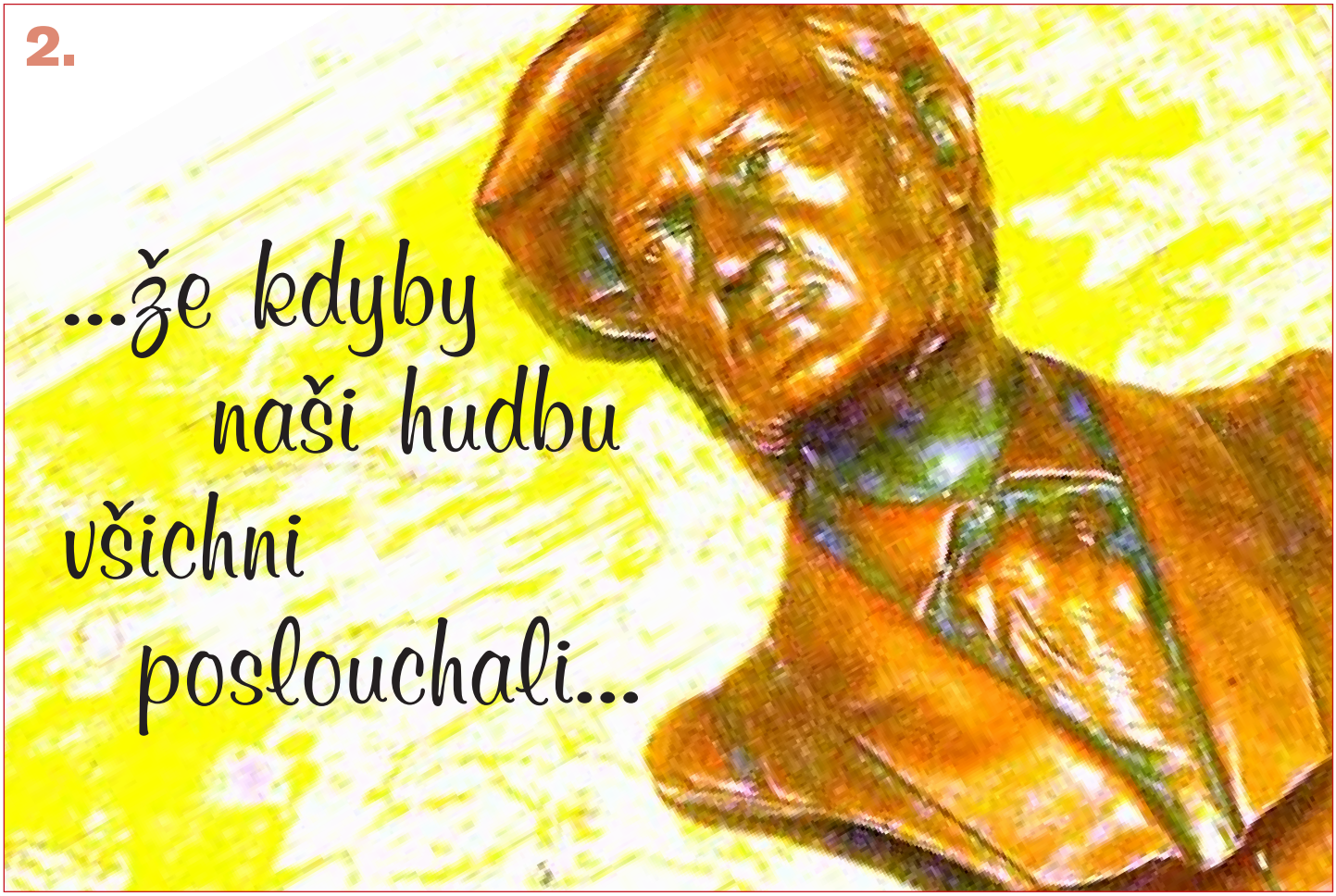
Druhá Liszt a Wagner...

...atačka v Piešťanech

2.

...že kdyby
naši hudbu
všichni
poslouchali...

3.

...tak se
vyřeší
tahleta
nezaměstnanost.

Druhá zatáčka

Prznění neviňátek

Zapuďte mě, pomluvte mě, myslete si, že jsem blbá. Já vám za to povím, co mě v poslední době naprdlo knižně. Létavice touhy. Jak jsem se na ně těšila! Zejména na Janu Krejcarovou. Pamatuju se, jak jsem ji objevila v osmdesátých letech ještě jako náctiletej cucák v Revolver Revue. Zaujalo mě tehdy, jak se s tím nemaže. A taky že jo. Její dopis, který Radim Kopáč v antologii zařadil do oddělení jejích prací jako první, je úžasná smršť. Takže tady ještě za čerstva musím editora Kopáče pochválit za výběr a řazení. Totiž i Deník dívky, která hledá Egona Bondyho daný na závěr, je vybrán i umístěn skvostně. Obecně musím velmi pochválit nápad vydat konečně knižně erotické literární počiny této ženštiny v doprovodu neméně erotických prací Zbyňka Havlíčka a Egona Bondyho, dvou literátů, jimž byla Jana Krejcarová femme fatale. Radim Kopáč vsadil na úplně správnou kartu a neprohloupil.

A v tom je právě ten kámen úrazu. Vsadil na přitažlivost nejen tématu, osobností literátů, ale hlavně kvalitního obsahu. Schoval se za to všechno, aby pak slíznul smetanu. Jak jednoduché. To, že kniha typu antologie (jak ji Kopáč prezentuje) se nikdy nečte od začátku do konce, ale různě na přeskáčku, je Kopáčovo jediné štěstí. Kdyby ji totiž měl člověk číst od první stránky, tedy začít Kopáčovou předmluvou, musel by knihu zahodit. Tak nesnesitelně přehnaně rádoby literárněvědecký rozbor děl a literárních osobností, které ale mluví samy za sebe, a tudíž vůbec žádný rozbor nepotřebují, je opravdu notně rušivý. Chápu, že si editor potřeboval trochu přihřát polívčičku nebo že by mu možná bylo trapné nenapsat nic, když už je tedy editor. Ale někdy méně znamená více. Od editora Kopáčova formátu by člověk čekal něco lepšího. Bývalo by možná stačilo jen pár historických faktů a pak už jen uctivé mlčení.

Dalším rušivým elementem je bohužel grafická stránka knihy. Jak obálka, tak hlavně úprava textu jsou při čtení velmi nepříjemné. Najmě to, že text je tištěn téměř od kraje do kraje, a k tomu nesmyslně obrovským fontem. S naprosto nenápaditou obálkou to celé působí jako samizdat nebo typicky amatérsky narychlo vydaná kniha ze začátku devadesátých let, kdy hlad po dotě doby nedostatkové literatuře byl nejlepší kuchař a grafická stránka šla bokem. Dobře, nevím, do jaké míry měl editor možnost do výběru grafického zpracování zasahovat, a jsem možná s to uvěřit tomu, že řádky od kraje do kraje, jak to tak bývá, jsou důsledkem toho, že na celý projekt bylo málo peněz. Ovšem bylo-li jich opravdu málo, nechápu, jak téměř křídový papír a velký font šetří peníze, ale je ještě hodně věcí, které nevím. Co vím, je, že kniha každopádně stojí za přečtení. Stojí za to se jí i pokochat a jen tak si jí listovat..., jenže to právě nejde. Škoda. Takový skvělý počin, a tak mizerně vyvedený.

Zuzana Chvatíková

Létavice touhy: erotismus v dílech Zbyňka Havlíčka, *Jany Krejcarové a Egona Bondyho sestavil a předmluvu napsal Radim Kopáč. 1. vyd. Praha: Akropolis.*

- 21 -

"Liberálové", tj. pravice, postupně získávali téměř všechny klíčové pozice v kulturních svazech. Měli stále výraznější vliv na větší část umělců. IV. sjezd čs. spisovatelů v roce 1967 byl již pravicí připraven jako přímý politický nástup proti straně, socialismu a SSSR. Této situaci nezabránila ani rezoluce XIII. sjezdu KSČ k naléhavým otázkám dalšího rozvoje socialistické kultury, která toto nebezpečí správně vystihla, ale nebyla podporována důsledkem aktivitou vedení strany. ÚV KSČ v září 1967 odsoudil "politikaření" na IV. sjezdu čs. spisovatelů. Později došlo však k rozhodnému střetnutí i uvnitř ÚV KSČ, které vyústilo v "LEDEN 1968".

ý 4/ Odraz krizových let 1968-69 na situaci v čs. populární hudbě - vznik tzv. "hudebního podzemního hnutí".

V průběhu krizových let došlo v ČSSR ke značnému rozmachu různých negativních směrů na úseku populární hudby. Teoretickým základem tohoto hnutí byl časopis "POP MUSIC EXPRES", který rovněž plnil úkolu informátora nezasvěcené veřejnosti. Na jeho stránkách se dostalo místa různým antisocialistickým článkům, které odrážely stav a situaci v tehdejší společnosti. Labilnost řízení se plně projevila v koncipování nové vlny v oblasti populární hudby tzv. "progresivní hudbě". Do popředí se plně prosazuje repertoár převzatý od západních zpěváků a hudebních skupin. Otevírá se široké pole působnosti pro rozšíření ideologické diverze i do této oblasti. Jsou vytvářeny veškeré podmínky a atmosféra pro naprostou "glorifikaci" západní populární hudby, kterou v té době prezentují zejména skupiny BEATLES, ROLING STONES, BEE GEES atd.

Vzniká velké množství prozápadně orientovaných hudebních skupin, které v plné míře propadly tzv. "konzumnímu stylu" západní buržoazní společnosti. Postupně získaly velkou přízeň a podporu v řadách nastupující mladé generace. Zde je možno jako příklad jmenovat hudební skupiny THE PRIMITIVE GROUP, BLUE EFECT, PLASTIC PEOPLE, UMĚLÁ HMOTA, BÍLÉ SVĚTLO a další. Od roku 1970 byly tyto hudební skupiny pro svůj ideově závadový repertoár příslušnými státními orgány zrušeny a nebyla jim umožněna další "umělecká činnost". Tato opatření sice vedla ke snížení počtu

- 23 -

závadových hudebních skupin, ale zároveň urychlila vytvoření tzv. "podzemní hudby", která od zakázané veřejné koncertní činnosti přešla k organizování hudebních produkcí formou nelegálních vystoupení a koncertů v otevřené přírodě, na různých usedlostech a chalupách pro určený a přísně vybraný okruh posluchačů.

Toto podzemní hudební hnutí se organizačně upevňuje počátkem 70. let. Bylo reprezentováno zejména hudebními skupinami PLASTIC PEOPLE, DG - 307, UMĚLÁ HMOTA II, UMĚLÁ HMOTA III, DOKTOR PROSTĚRADLO, BÍLÉ SVĚTLO, SEN NOCI SVATOJÁNSKÉ BAND a další.

V popředí jako čelný organizátor tohoto hnutí stál Ivan JIROUS, absolvent Filosofické fakulty UK Praha, který působil jako "manažer" hudební skupiny PLASTIC PEOPLE. Jeho negativní postoj k našemu společenskému a státnímu zřízení je zcela prokazatelný z jeho různých "ideologických prací" i ze zprávy "O druhém a třetím hudebním obrození", které je rovněž autorem a kde zcela otevřeně napadá státní a politické orgány.

JIROUS kolem sebe soustředil řadu svých přátel ze studií i dříve zaniklých hudebních skupin, kteří se

- 24 -

aktivně zapojili do antisocialistické činnosti, která spočívala v organizování nelegálních koncertních vystoupení a otevřeném napadání stranických a státních orgánů. Dalším negativním a krajně nebezpečným jevem bylo při těchto akcích nadměrné požívání alkoholických nápojů, užívání drog, fetování a naprostá demoralizace mládeže.

I když hlavním centrem podzemního hudebního hnutí v ČSSR se stala Praha, přesto toto hnutí proniklo i do dalších oblastí republiky. Např. v Západočeském kraji to byla hudební skupina MUSIC HOUS z Chomutova.

Na úseku psychologické podzemní hudby působila v této době zejména hudební skupina THE PRIMITIVES GROUP, která do svých vystoupení zařadila nezvyklé hudební nástroje, jako řetězy, výfuky, používání kouře, ohně apod. Po zániku této skupiny se do popředí dostala nová hudební skupina THE PLASTIC PEOPLE OF UNIVERSE, ve které působilo několik členů z rozpadnuvší se skupiny THE PRIMITIVES GROUP.

Je nutno uvést, že tyto soubory provozovaly svoji koncertní činnost vždy pod hlavičkou určité organizace, mnohdy i pod mládežnickými organizacemi

- 25 -

a bez příslušných kvalifikačních zkoušek. Při jejich koncertních vystoupeních nebyly dodržovány zásady společenského vystupování, vhodného oděvu pro koncertní činnost a chování. Texty interpretovaných písní svým obsahem přímo provokovaly vesměs mladé posluchače k naprosté negaci socialistického zřízení, odmítaly jakoukoliv spolupráci se státními a stranickými orgány a vyzývaly k naprosté "svobodě ducha i těla". Šlo o jednoznačnou propagaci hnutí "HIPPIES" a nihilistických teorií "HAPPENINGU". 1a/

Tím velmi často docházelo k případům, že pořadatelé nebyli schopni vzniklou situaci zvládnout a tak nemohli zabránit různým protispolečenským a protisocialistickým vystoupením, jak ze strany účinkujících, tak i ze strany mladého publika. Byly zjištěny i případy, kdy došlo v průběhu koncertního vystoupení k naprosté devastaci sálu, zařízení a přilehlého okolí. Velkému rozmachu těchto hudebních skupin a směrů napomohlo založení "svazu hudebníků", jehož organizační statut, náplň činnosti a agentážní působení bylo schváleno těsně dojitím pravicového vedením ministerstva vnitra.

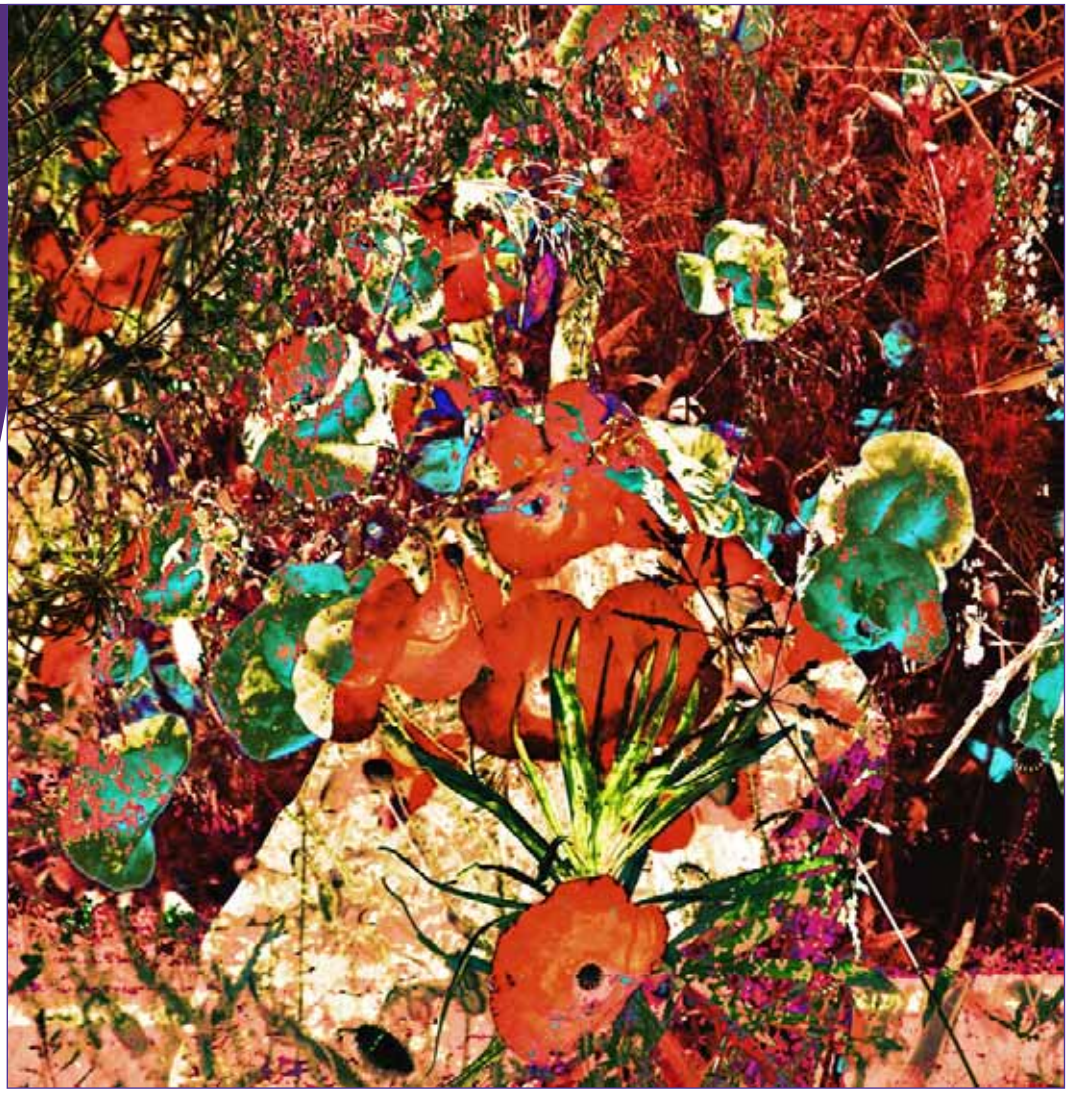
1a/ Hnutí HAPPENINGU - naprostá svoboda duše i těla, negace všeho - u nás velkým propagátorem a zakladatelem byl Milan KNÍŽÁK

Stopa historie číslo tři

Několik stránek z dob, kdy psát diplomové práce mělo ještě cenu. Píšeme rok 1980, na první fakultě VŠ SNB je obhajována práce: *Systém kontrarozvědných opatření, zaměřených na odhalování a dokumentaci nepřátelského ideologické působení v oblasti č. hudby.* Věc je nanejvýš vážná, takže je tajná.

Dostali jsme e-mailovou poštou.

Třetí z atá čka

Květy undergroundu

Pavel Herot

Večer jsem odjel k Ilonce Franckové, na nocleh. Undergroundové spolupracovnici undergroundového kněze Ládi Heryána, lékárnici, lékařce, srandistce a budoucí misionářce, Ilonce, blondýně. Otevřela mi dveře, tak k těmto se dokážu dostat osobně z kterékoliv části Prahy. Andílek, co bydlí u stanice metra Anděl, mne vpustil do svého bytečku, kde v kuchyňce seděl Jiřík Georg Kovac, co bydlí od osmdesátých let tam, kde odsoudili velké fašistické vůdce k trestu smrti pověšením. Jiří je veselý chlapík a takový dobrák z Norimberku. Pravděpodobnost je ta, že v onom městě musí být nějaká továrna na čokolády. Pokaždé jich Ilonce přiveze plnou kabelu. Tento spolunocležník byl pro mne milým překvapením. Vždy usměvavý a v klídečku seděl u stolku a popíjel kafíčko. Večerněpozdní to idylka mým bujarým křikem naru-

šená o odstřelovači zastřeleném bezmála neznalými policejními supermašinami. Usednul jsem, a nebyla by to Ilonka, kdyby nepřišla s nějakým nápadem. Obzvláště jednáli se o Milana Kozelku, spisovatele, co napsal Babičku a nechtějí mu ji nikde vydat, že ji už napsala Božena Němcová. A tak ji čte na akcích a lidé se smějí a mají za to Kozelku rádi. Ilonka bydlí kousek, kde bydlí on. On bydlí také nedaleko od ní. Poblíž je bývalá kavárna Obratník a za rohem pobývá Hanka Mašková, bývalá žena Čuňase. A několik hospod, na některé je Kozelka pyšný, píše, mluví o nich.

Pavle, nechtělo by se ti zavolat nějakou blbost Kozelkovi, víš, on tam s ním sedí ten můj nejmladší syn? Až se vrátí, popovídá nám. Tak pravila ona andělská osoba od Anděla, stanice metra v Praze. Měl jsem si to v klídku promyslet, ona mu zavolat nemůže, protože by poznal, že to bude zase nějaký výstřelek. O tobě neví, žes přijel, promysli si to. Po malých drobných úvahách jsem poprosil o vytočení jeho čísla na mobilu a představil se jako Arnošt Goldflam.

Pan Kozelka, ten spisovatel, Milan Kozelka autor Babičky…

Ano, to jsem já, s hlasem miloučkým a líbezným odpověděl.

No víte, znáte mne, že ano, jaksi bych měl k vám prosbu. Předně bychom tu u nás v divadle rádi nastudovali vaši Babičku, ale s nějakými předělávkami, špetku morbidního vzezření, do toho naše baletky, v takém, jak bych pravil, nešetrném oblečení, nahé jaksi, bojím se vás požádat, je toho povícero…

Pane Goldflame, je mi ctí a bylo by mi, vás mám velice rád, vážím si vaší osoby i tvorby, Divadlo na provázku miluji… rozplýval se Kozelka. Dokonce bych byl ochotný přijet do Brna a všechno projednat. I na přesné číselné datumaci setkání se domluvili.

V malé kuchyňce nastalo veselí, které jsem zkazil. Zeptal jsem se, zdali nezná ně-

jakého Herota a nevadilo by mu obsazení, hlavní snad role.... Pan spisovatel v hospodě po hlase mírněji znejistěl, znám, znám, velice dobře Pavla Herota, to by mi vůbec ne... v... Nějak mu došlo, že jsem to já. To byl můj velký omyl, že vůbec jsem na sebe upozornil jménem. A tak si Milan zanadával, počkej si, neboj, však na tebe dojde, to ti vrátím.

Zaběhnul jsem do hospody za ním s černým kloboukem na hlavě. Do hospody, na kterou je pyšný a chválí ji, že tam chodí i cikáni, kterým nakecá naučnými slovy nějakou intelektuální blbost spojenou s novým výzkumem jejich původu, a oni ji potom týden zkoumají, než dorazí za Kozelkou, že nic takového nikde není, ani ve slovníku, který si kvůli němu pracně sehnali.

Představil mne už opilým posledním štamgastům. Další den jeden z nich mu řekl, tak to byl ten Magor, co o něm mluvíváš? Když řekl, že to je někdo jiný, co také píše poezii, vynadali mu, kolik těch takových básníků magorů teda je? Vysvětlit se mu to nepodařilo, takže mne mají dodnes za Martina Jirouse Magora.

Pokud se tam znovu někdy objevím, schytá to Kozelka, že jim zase kecal, o smrti Magora.

Vrátil jsem se s Tomášem, synem Ilonky, k ní a k Jiřímu. Nechceš jít zítra naproti k autobusu, přijede Šárka od Skaláka. Udivilo mne to, nevěděl jsem o tom. Zítra vpodvečer jdeme na Hrad za Dominikem Dukou, to ještě nebyl kardinálem, ale šéfem katolické církve. Šárka a Jiří tam půjdou udělit požehnání k roční přípravě na křest. Padlo i třetí jméno, od kterého jsem doposud slyšel samé nadávání na církev. Kozelka.

Ilonka rozhodila matrace dle mého přání v kuchyni. Mám lednici plnou čokolád, ty byly od Jiřího z Norimberku. Pomož mi s nimi, řekla Ilonka, co nejvíc. Very good German chocolate! Nezůstalo u jedné za tu celou noc.

ROCK

Třetí z atá čka

Tady stanice Andělská Hora, přepínám...

Severozápadní bestie triumfující

Hrad Andělská Hora (Engl-burg). První zmínka někdy na začátku 13. století. Vlastnili ho Rýzmburkové. Kousek odtud Karlovy Vary. Zdálky není nic patrné, pokud nemáte oči jako ostříž. Čím více se přibližujete, tím více žasnete nad lidskou blbostí, která je schopná v ruině nejvyšší věže postavit jakousi vysílací stanici. Chodíš kolem toho a chce se ti blít.

Jáchymov. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1510, poté obrovský rozmach díky těžbě stříbra, kterou začali Šlikové. V polovině 16. století žilo v Jáchymově téměř 18 tisíc obyvatel. Od té doby to už bylo jen horší. V letech 1939–1962 se tu těžil uran. Kdo ho těžil, o tom se tu příliš nemluví. Asi proto, že část zdejších obyvatel jsou potomci lágrových dozorců. Město v permanentním havarijním stavu. Návštěvník si připadá, že se tu připravuje natáčení nějakého katastrofického filmu. Dole u lázeňského areálu panuje prvorepubliková nálada, čím jdete výš a výš po náměstí, směrem k muzeu a k nezřetelným zbytkům lágrů, tím je bestie vítěznější, až vyhrává na celé čáře. Pro milovníky depresivních zájezdů výtečná lokalita. Jezdil sem sice i Karl May, ale to bylo v dobách, kdy „madam Kyrí“ teprve vydobyla z místního smolince polonium a radium. A jaderné hříbky se ještě nesbíraly.

Jaroslav Krištof

... pořád ještě přepínám...

A nelezte za mnou nahoru!

Tady jsme se s chlapama něco nablbnuli, to ještě bejval Jáchymov...

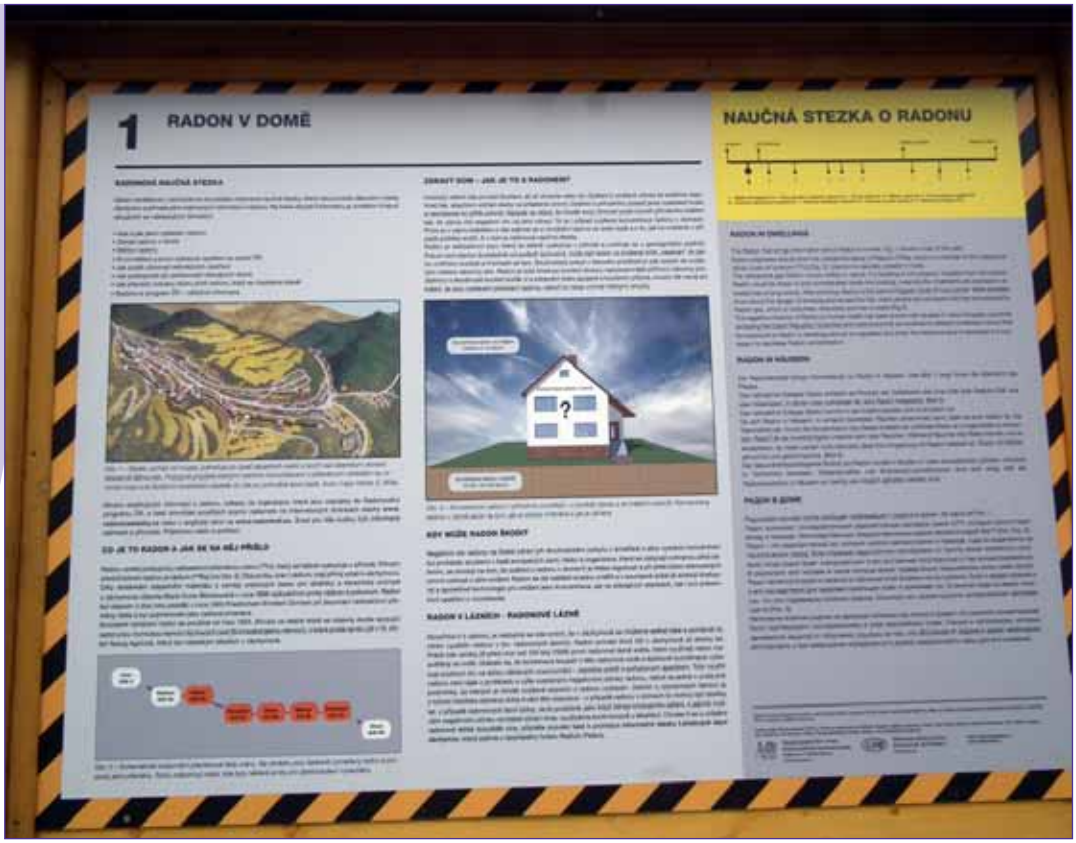
My jsme ekologové, do popelnice nedáváme skoro nic.

Jáchymovská panoramata!

Naučná stezka o radonu... koncentráky? To teda nevím.

Třetí zatáčka

Stav tzv. mauthausenských schodů (250 strmých schodů mezi lágrem Svornost a dolem Svornost).

Informační tabule.

Prostor, kde býval lágr Svornost. Když se vydáte doleva, dojdete ke střelnici (současné, fungující).

Třetí z atá čka

Stříbrná hora

Ku bratřím

Kdo má rád honění mičudy po trávě či škváře, tak možná neodolá navštívit polskou Wrócław (Vratislav, Breslau), kde se budou naši čutálisti snažit vyhrát a postoupit ze skupiny Eura 2012, aby mohl lid obecný provádět svoje prostná cvičení, viz kdo neskáče, není Čech.

Tohle čtvrté největší a s Gdaňskem nejněmečtější město (více než 200 let bylo pruské), jež nějaký čas patřilo nám, taky má ve znaku českého lvíka (ale kdo to je „my“?), má co nabídnout. Nejen přímo na místě, ale i po cestě z českých hranic (odkud je to vzdušnou čarou asi 60 km, ale po silnici více; ještě ke všemu po silnici, která patří k páteřním dopravním tepnám, ač nejde ani o dálnici, ani o rychlostní silnici, naopak, její část má dopravní značení nedovolující předjíždět, takže „když se to povede“, může to z Náchoda trvat dvě hodiny).

Takže zatímco fanoušci budou fanouškovat, ti ostatní, kteří se uvolí být společníky na cestě, ale míč není jejich fetiš, si mohou naplánovat čas podle své libosti. A nebudou na tom o nic hůř než ti na stadionech.

Hned „za rohem“ je zhruba třicetitisícové město Kłodzko, kam jezdí autobusy plné Čechů na vyhlášené trhy. Nad městem se tyčí pevnost patřící do bývalé pruské obranné soustavy. O pár kilometrů dál je další pevnost – Stříbrná hora. Opravuje se z „evropských“ peněz, a pokud se ji podaří dát do původního stavu, tak to bude majstrštyk. Poté navštivte Ząbkowice Śląskie (Frankenstein), též město nějaký čas české. Zde je největší pamětihodností Křivá věž, která na rozdíl od všech našich šikmých věží, jejichž výchylka je okem nerozeznatelná, je opravdu „na spadnutí“.

Ve Vratislavi, v městě plném kostelů, parků a kaváren, si můžete v informačním centru vyžádat speciální mapu a vydat se po stopách krasnoludků čili krasnalů. Ve městě jich je rozeseto téměř 100, každý má své jméno a jejich vznik je spojený s klasickým polským odbojem proti vrchnosti (tenhle je proti vrchnosti „komunistické“ z konce 80. let).

A pokud trpaslíků objevíte aspoň půlku, odskočte si na nějaké typické polské jídlo, v němž by neměly chybět kopr, řepa a zelí. Třeba pirohy na mnohé způsoby.

Jakub Martin

Historická partie z Kłodzka

T
řetí z
atá
čka

Z kłodzské pevnosti

Stříbrná hora

Z kłodzské pevnosti

Stříbrná hora

Třetí zastávka

Křivá věž (Ząbkowice Śląskie)

Jeden z krasnoludků

Další z krasnoludků

Třetí z atá čka

A krasnoludek ještě do třetice

Pan Žaludek jásá: pirohy, zelí. V noci bude veselo...

Třetí z atá čka

Stopa historie číslo čtyři

Historie, i když velmi nedávná, aneb jak nás bratři Slováci předběhli.

DOBRÁ ADRESA

V příštím čísle (které vyjde asi určitě) rozhodně nenajdete:

inzerát na post opraváře hydrauliky našich libid

školní slovník česko-český

větrové bonbóny pro hlídače větrných elektráren

ministra převlečeného za ministranta

ministranta převlečeného za ministra

ministra a ministranta převlečené za laň

tajnou skrýš s miliony korun nalepenou na rubu poslední stránky DA

Na shledanou příště!
Ne za pomente!